

Avtal om

ITP och TGL

Gäller från och med 2025-01-01

SVENSKT NÄRINGSLIV

P T K

Avtal om

ITP och TGL

Gäller från och med 2025-01-01

INNEHÅLL

A ITP-planen – avdelning 1

1. Förmåner	7
2. Anslutning till ITP-planen	7
3. Omfattning	9
4. Planens finansiering	10
5. Inkomst- och prisbasbeloppet i ITP-planen	10
6. Pensionsmedförande lön	11
7. Ålderspension	11
8. Efterlevandeskydd	14
9. Sjukpension	19
10. Avgiftsbefrielseförsäkring	21
11. Alternativ pensionslösning	23
12. Gemensamt värdebesked med mera	23
13. Förmåner vid utlandstjänstgöring	23
14. Kollektivavtalsgaranti	24
15. Tolkning, tvister med mera	25

ITP-planen – avdelning 2

1. Förmåner med mera	29
2. Planens omfattning	31
3. Pensionsmedförande lön	33
4. Pensionsgrundande tjänstetid	37
5. Ålderspension	39
6. ITPK	42
7. Delpension (Upphävd)	44
8. Sjukpension	44
9. Familjepension	46
10. Särskild änkepension (Upphävd)	48
11. Särskild änklingspension (Upphävd)	49
12. Fribrev	49
13. Förtida och uppskjutet uttag	49
14. Pensionsbesked	50
15. Garantibestämmelse	50
16. Tolkning, tvister med mera	51

B	Skiljedomsregler för pensionsskiljenämnden	55
C	Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring	66
D	Särskilda bestämmelser för företag med säte inom EU/EES som bedriver tillfällig verksamhet i Sverige	72
	Överenskommelser angående ITP-planen	73

TGL – Avtal om tjänstegrupplivförsäkring

1.	Tjänstegrupplivförsäkring	77
2.	TGLs omfattning	78
3.	Försäkringsbeloppens storlek	79
4.	Makeförsäkring	81
5.	Efterskydd	81
6.	Samordning	82
7.	Garantibestämmelse	83
8.	Undantag	83
9.	Tolkning, tvister med mera	84
10.	Giltighetstid	84

Avsnitt A

ITP-planen – avdelning 1

Avsnitt A

ITP-planen – avdelning 1

Avtal om ITP-planen

mellan .....(arbetsgivareförbundet)

och .....(tjänstemannaförbundet

eller -förbunden) för tjänstemän med undantag för befattningsskikt
högre än 2 i befattningsnomenklaturen, anställda hos arbetsgivare som
är anslutna till .....(arbetsgivareförbundet).

Begreppet ”tjänsteman” i texten nedan innefattar arbetsledare.

Avsnitt A

ITP-planen – avdelning 1

För ITP-planen avdelning 1 gäller dessa bestämmelser samt försäkringsgivarens/förvaltarens, av Svenskt Näringsliv och PTK godkända, villkor för respektive förmån. Vidare gäller de bestämmelser i övrigt som Svenskt Näringsliv och PTK träffat överenskommelse om.

1. Förmåner

Ålderspension	Se punkt 7
Efterlevandeskydd	
Återbetalningsskydd	Se punkt 8.1
Familjeskydd	Se punkt 8.2
Risikförsäkringar	
Sjukpension	Se punkt 9
Avgiftsbefrielseförsäkring	Se punkt 10
Förmåner vid utlandstjänstgöring	Se punkt 13

2. Anslutning till ITP-planen

2.1 Anslutning till ITP-planen sker genom att arbetsgivaren tecknar pensioneringsavtal med Collectum AB (Collectum), som företräder försäkringsgivare och övriga förvaltare inom ITP-planen.

Av pensioneringsavtalet ska framgå vid vilken tidpunkt avtalet, i enlighet med av Svenskt Näringsliv och PTK godkända regler, träder i kraft. Försäkringsavtal mellan arbetsgivare och försäkringsgivare träder i kraft vid samma tidpunkt. Om i punkt 14 angiven garanti gäller för någon anställd, ska pensioneringsavtal tecknas att gälla från och med den tidpunkt från vilken garantin gäller.

Har arbetsgivaren i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen ska kollektivavtalet anges i pensioneringsavtalet.

2.2 Pensioneringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av i punkt 14 angiven garanti.

I övriga fall kan pensioneringsavtal träda ur kraft tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad arbetsgivaren eller Collectum sagt upp avtalet.

Collectum kan säga upp pensioneringsavtalet om arbetsgivaren inte i rätt tid betalat förfallna premier och räntor. Collectum kan även säga upp pensioneringsavtalet om arbetsgivaren underlåtit att lämna debiteringsunderlag för avgifter eller de uppgifter i övrigt som erfordras för att fastställa förmånerna enligt ITP-planen.

2.3 Arbetsgivare som i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen, men där kollektivavtalet innehåller bestämmelser som avviker från överenskommelsen om ITP-planen mellan Svenskt Näringsliv och PTK, får träffa pensioneringsavtal med Collectum endast efter godkännande av ITP-nämnden.

Träffas ändå pensioneringsavtal på grund av att arbetsgivaren inte lämnat uppgift om avvikande kollektivavtal gäller pensioneringsavtalet endast enligt överenskommelsen om ITP mellan Svenskt Näringsliv och PTK.

3. Omfattning

3.1 Planen omfattar alla anställda tjänstemän hos arbetsgivare som tillämpar ITP-planen.

Följande personer omfattas inte av planen;

- företagare och maka/make eller registrerad partner till företagare,
- VD,
- annan tjänsteman i företagsledande eller därmed jämförlig ställning som medgetts undantag av ITP-nämnden.

Som företagare betraktas

- i företag som inte är juridisk person samtliga ägare
- i handelsbolag samtliga ägare
- i kommanditbolag komplementären
- i aktiebolag, aktieägare vars aktieinnehav för sig eller sammanräknat med aktier som ägs av maka/make eller registrerad partner, förälder eller barn till aktieägaren, uppgår till minst en tredjedel av aktierna i bolaget.

ITP-nämnden kan, om särskilda skäl föreligger, medge att även annan ägare får betraktas som företagare och därmed undantas från ITP-planen.

Tjänsteman anställd vid företag som anslutes till ITP-planen får undantas från denna under förutsättning att tjänstemannen kvarstår i före anslutning gällande pensionsplan och om skriftlig överenskommelse härom föreligger mellan arbetsgivaren och tjänstemannen.

3.2 Planen gäller från och med den månad tjänstemannen fyller

- 18 år, vad den avser sjukpension och
  - 25 år, vad den avser ålderspension och avgiftsbefrielseförsäkring,
- till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år.

Vid fortsatt anställning efter att tjänstemannen fyllt 66 år kan arbetsgivaren träffa överenskommelse med tjänstemannen om att avgift för ålderspension ska erläggas.

3.3 Med tjänsteman förstås anställd som omfattas av mellan medlemsförbund inom Svenskt Näringsliv och PTK träffade avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän.

För anställda som inte omfattas av kollektivavtal enligt ovan sker bedömningen om vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt i det kollektivavtal som skulle ha gällt för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde är sysselsatt.

3.4 Om tjänstemannens hälsotillstånd vid den tidpunkt då planen enligt ovan skulle ha blivit gällande för tjänstemannen är sådant att han/hon enligt ITP-planens hälsoprövningsregler inte kan försäkras, gäller planen först då tjänstemannen är arbetsför i den anställning som ligger till grund för inträdet i planen. Partiellt arbetsför tjänsteman beviljas försäkring för den lön och arbetstid som motsvarar arbetsförmågan.

4. Planens finansiering

Arbetsgivaren betalar avgifter för respektive förmån i ITP-planen i enlighet med de instruktioner som meddelas av Collectum. Instruktionerna ska vara godkända av ITP-nämnden.

5. Inkomst- och prisbasbeloppet i ITP-planen

Med inkomstbasbeloppet i ITP-planen avses det inkomstbasbelopp som för varje år fastställs enligt 58 kap 27 § i Socialförsäkringsbalken (SFB).

Med prisbasbeloppet i ITP-planen avses det prisbasbelopp som för varje år fastställs enligt 2 kap 7 § i SFB.

6. Pensionsmedförande lön

ITP-planens förmåner beräknas med utgångspunkt från en pensionsmedförande lön. Denna utgörs av kontant utbetald brutto-lön. I den pensionsmedförande lönen ingår inte kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga).

7. Ålderspension

7.1 Intjänande av ålderspension

Intjänande av ålderspension sker genom att arbetsgivaren månatligen betalar en avgift till den anställdes ålderspension från och med den månad tjänstemannen fyller 25 år till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år. Om anställningen fortsätter efter det att tjänstemannen uppnått denna ålder kan avgiften erläggas om arbetsgivaren och tjänstemannen träffar överenskommelse om detta.

Avgiften beräknas i procent på tjänstemannens pensionsmedförande lön.

Avgiften ska vara 4,5 procent på den anställdes pensionsmedförande lön på lönedelar upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På lönedelar som för viss månad överstiger 7,5 inkomstbasbelopp/12 och understiger 30 inkomstbasbelopp/12 ska avgiften vara 30,0 procent.

7.2 Kompletterande avgifter

Parterna är överens om att arbetsgivare och lokal facklig organisation, samt förbundsparter, kan överenskomma om att avgifterna till ålderspensionen ska kunna kompletteras med ytterligare avgift. Sådan överenskommelse kan även träffas mellan arbetsgivare och tjänsteman.

7.3 Val av förvaltare och disposition av avgiften

Tjänstemannen väljer själv en eller flera förvaltare av avgiften. Minst 50 procent av avgiften ska placeras i en traditionell pensionsförsäkring. Överskott i försäkringen tillfaller tjänstemannens försäkring. För pensionsstiftelse och kontoföring, se nedan.

Tjänstemannen kan välja återbetalningsskydd på vald försäkring (se 8.1). En del av avgiften till ålderspensionen kan också användas för familjeskydd (se 8.2). Även den som har rätt till avgiftsbefrielseförsäkring utan att vara anställd kan välja förvaltare och hur avgiften ska disponeras. För val av återbetalningsskydd eller familjeskydd erfordras i vissa fall hälsoprövning.

Gjort val anmäls till Collectum. Anmält val gäller tills nytt val sker.

Avstår tjänstemannen från att välja är det försäkringsbolag som ITP-nämnden bestämmer försäkringsgivare för en traditionell pensionsförsäkring, men utan återbetalningsskydd och familjeskydd.

Försäkring

Tjänstemannen kan välja pensionsförsäkring hos försäkringsgivare som Collectum, efter upphandling, träffat administrationsavtal med. Svenskt Näringsliv och PTK, genom ITP-nämnden, ska fastställa de kriterier som ska gälla för sådan upphandling. ITP-nämnden ansvarar för upphandlingen.

Vid försäkring är arbetsgivaren försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje tjänsteman som försäkringstagare.

I fråga om återbäring gäller försäkringsgivarens försäkringstekniska riktlinjer.

Tryggande i arbetsgivarens egen regi

Tjänstemannens arbetsgivare kan, efter godkännande av ITP-nämnden, som ett alternativ till pensionsförsäkring erbjuda förvaltning av tjänstemannens pensionsavgift i egen regi, tryggad genom bokföring av pensionsskuld eller avsättning till pensionsstiftelse. Om alternativet avser den del av avgiften som ska placeras på bestämt sätt ska samma avkastning garanteras som i en traditionell pensionsförsäkring. Tryggande i egen regi ska vara kreditförsäkrat.

Arbetsgivaren ska på sätt som anges när erbjudandet ges vid varje tidpunkt kunna lösa in åtagandet i en ålderspensionsförsäkring hos försäkringsgivare som meddelar traditionell pensionsförsäkring med garanterad avkastning inom ITP.

Arbetsgivaren ska ha träffat administrationsavtal med Collectum. För arbetsgivares förvaltning i egen regi gäller särskilda bestämmelser.

7.4 Flytt av kapital

Tjänstemannen har rätt att flytta hela eller delar av det intjänade pensionskapitalet till annan förvaltare som meddelar ITP enligt dessa regler. Försäkringsgivarna och Collectum har rätt att ta ut av ITP-nämnden godkända avgifter för att täcka kostnaden för flytt av kapital. Avgifterna tas ut av tjänstemannens pensionskapital.

Om Collectum, efter ITP-nämndens godkännande, säger upp administrationsavtal med en försäkringsgivare som meddelar ITP ska pensionskapitalet i ITP-försäkringarna kunna flyttas till annan försäkringsgivare för ITP. Detta sker enligt särskilda regler som fastställs av ITP-nämnden. För det fall arbetsgivare inte längre ska trygga åtaganden enligt denna plan i egen regi, ska åtagandena lösas in i en traditionell pensionsförsäkring för ITP.

7.5 Pensionens storlek

Avgifterna ska finansiera en livsvarig pension. Denna kan dock, om tjänstemannen så önskar, betalas ut helt eller delvis under en begränsad tid om minst fem år. Pensionen betalas ut från och med den månad under vilken tjänstemannen fyller 66 år eller annan tidpunkt som den anställde begär. Pensionen utbetalas normalt månadsvis i efterskott. Utbetalning pågår längst till och med den månad då tjänstemannen avlider.

Pensionens storlek är bland annat beroende av värdet av tillgodoräknade avgifter och avkastningen på dessa, åldern vid utbetalningens början samt valet mellan livsvarig och tidsbegränsad utbetalning. Pensionen ska beräknas lika för kvinnor och män.

Pensionen kan tidigast börja utbetalas från 55 års ålder.

8. Efterlevandeskydd

8.1 Återbetalningsskydd

Tjänstemannen kan välja att ha återbetalningsskydd i sin ålderspension. Återbetalningsskydd innebär att pension till förmånstagare enligt punkt 8.3 utbetalas vid tjänstemannens dödsfall.

Vid dödsfall innan ålderspensionen börjat utbetalas till tjänstemannen, utbetalas värdet av ålderspensionen till förmånstagare under en tid av fem år.

Vid dödsfall efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas till tjänstemannen fortsätter utbetalningarna som återbetalningsskydd till förmånstagare och upphör senast 20 år efter det att ålderspensionen börjat utbetalas.

Vid dödsfall efter det att tidsbegränsad ålderspension har börjat utbetalas till tjänstemannen, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under längst så lång tid som återstår av den avtalade tiden för utbetalning av ålderspensionen.

Om återbetalningsskydd väljs senare än vid första möjliga valtillfälle eller mer än tolv månader efter en familjehändelse erfordras hälso-deklaration. Med familjehändelse avses när en tjänsteman gifter sig, blir sambo eller får barn.

Återbetalningsskyddet omfattar normalt hela det pensionskapital som tjänats in i avgiftsbestämd ålderspension, oavsett förvaltare. För tjänsteman som lider av allvarlig sjukdom beviljas dock återbetalningsskyddet enbart avseende avgifter som tjänas in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd.

Tjänstemannen kan inte välja till återbetalningsskydd efter det att ålderspensionen börjat utbetalas. Däremot kan tjänstemannen välja bort återbetalningsskydd även efter det att ålderspensionen börjat utbetalas.

Förmånstagare kan överenskomma med försäkringsbolaget om annan utbetalningstid, om respektive försäkringsbolags villkor tillåter detta.

8.2 Familjeskydd

Tjänsteman som omfattas av avgiftsbestämd ålderspension kan anmäla sig till/ansöka om försäkring för familjeskydd. Försäkringen är en efterlevandepension som betalas ut till insatta förmånstagare om tjänstemannen skulle avlida under försäkringstiden.

Anmälan till/ansökan om försäkring för familjeskydd sänds in till Collectum. Försäkringsgivare är Alecta Tjänstepension Ömsesidigt (Alecta).

8.2.1 Familjeskyddets omfattning

Försäkringsbeloppet för familjeskyddet utgörs av antingen 1.0, 2.0, 3.0 eller 4.0 prisbasbelopp per år. Det årliga beloppet betalas ut med en tolfedel varje månad i fem, tio, femton eller tjugo år, dock inte längre än till och med månaden före den varunder tjänstemannen skulle ha fyllt 71 år.

Tjänstemannen kan, efter hälsodeklaration, höja försäkringsbeloppet eller välja en annan utbetalningstid. Sådan förändring träder i kraft samma dag som skriftlig ansökan inkommit under förutsättning att Collectum bedömt att tjänstemannens avgift för ålderspension räcker till för den ändrade försäkringen. För tjänsteman som lider av allvarlig sjukdom beviljas inte höjning av försäkringsbelopp.

Option vid familjehändelse

Om familjeskydd väljs inom tolv månader efter en familjehändelse finns en option att utan hälsoprövning få teckna ett totalt familjeskydd på högst två prisbasbelopp under fem år eller ett prisbasbelopp under tio år. Om sådant familjeskydd redan är tecknat kan optionen inte utnyttjas, utan varje ytterligare höjning kräver godkänd hälsoprövning.

Med familjehändelse avses när en tjänsteman gifter sig, blir sambo eller får barn.

8.2.2 Försäkringsskyddets ikraftträdande

Försäkringsskyddet för familjeskydd träder i kraft samma dag som skriftlig ansökan inkommit till Collectum från tjänstemannen som omfattas av avgiftsbestämd ålderspension. Om familjeskydd väljs senare än vid första möjliga valtillfälle eller mer än tolv månader efter en familjehändelse erfordras hälsodeklaration.

Innan tjänstemannen gjort sitt första val av förvaltare för sin ålderspension gäller ett förskydd under den tid som parterna i ITP-nämnden i samråd med Alecta bestämmer. Förskyddet utgör två prisbasbelopp med utbetalning under fem år och förutsätter att tjänstemannen var arbetsför när möjlighet gavs att göra ovan nämnda val.

Inkommer ny ansökan inom ett år från det att tidigare försäkringsskydd upphört att gälla till följd av obetald avgift kan nytt försäkringsskydd beviljas först efter särskild prövning.

8.2.3 Premie

Kostnaden för familjeskyddet (premien) avräknas från den avgift som arbetsgivaren betalar för tjänstemannens avgiftsbestämda ålderspension.

8.2.4 Försäkringsskyddets upphörande

Försäkringsskyddet i familjeskyddsförsäkringen upphör att gälla vid utgången av månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år. Om tjänstemannen vid annan tidpunkt väljer att inte längre omfattas av familjeskydd upphör försäkringsskyddet att gälla vid ingången av månaden efter det att Collectum mottagit anmälan om detta.

8.2.5 Efterskydd

Har den försäkrade omfattats av familjeskydd och försäkringen inte längre gäller på grund av att

- anställningen upphört
  - pensioneringsavtalet är uppsagt och uppsägningen trätt i kraft,
- gäller försäkringsskyddet så lång tid den försäkrade varit anställd, dock längst i tre månader.

Efterskyddet förlängs om den försäkrade blir sjuk under tiden efterskyddet gäller. Skyddet förlängs med lika många dagar som sjukdomen varar. Med sjukdom förstås tillstånd som avses i punkt 9.1.

Efterskydd gäller inte när den försäkrade slutat sin anställning och börjat ta ut sin ITP ålderspension.

8.2.6 Utbetalning

Om tjänstemannen avlider betalas familjeskyddet ut månadsvis under avtalad tid till förmånstagare, dock inte längre än till och med månaden före den varunder tjänstemannen skulle ha fyllt 71 år. Pensionen betalas ut från och med månaden efter den då den försäkrade avlidit.

Anmälan om dödsfall görs till Collectum.

8.2.7 Värdesäkring

Överskott som uppkommer inom försäkringsrörelsen för familjeskydd används i första hand för att värdesäkra försäkringsbelopp i proportion till prisbasbeloppets förändring. Anpassning av försäkringsbeloppet sker den 1 januari varje år.

Sänkning av prisbasbeloppet föranleder inte minskning av pensionen. Senare höjning av prisbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

Överskott används i andra hand för sänkning av premien. Närmare bestämmelser återfinns i Alectas försäkringstekniska riktlinjer.

8.3 Förmånstagare

Generellt förordnande

Förmånstagare till familjeskydd och ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts till Collectum, i första hand tjänstemannens maka/make eller sambo och i andra hand tjänstemannens arvsberättigade barn i lika delar. Med maka/make jämställs även partner enligt lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap.

Förordnande till förmån för maka/make gäller även om det pågår mål om äktenskapsskillnad mellan makarna. Förordnande till förmån för registrerad partner gäller även om det pågår mål om upplösning av registrerat partnerskap.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans, eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap, eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta följande personer

- a) maka/make/registrerad partner eller tidigare maka/make/registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) eller b).

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika delar, om inte annat följer av förordnandet.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Avstående från pension

Förmånstagare kan skriftligt till berört försäkringsbolag förklara sig avstå från sin rätt som förmånstagare till pension från försäkringen.

Ett avstående kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar av pension. Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som tidigare gjort avstående.

9. Sjukpension

Sjukpensionen är en pensionsförsäkring. Försäkringsgivare är Alecta.

9.1 Rätt till sjukpension

Rätt till sjukpension föreligger för tjänstemannen när

- han/hon är arbetsoförmögen till minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfall och
- arbetsoförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Om arbetsoförmågan ej förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd men tjänstemannen under den senaste tolv månadersperioden varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till sjukpension efter det att tjänstemannen varit arbetsoförmögen i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden. I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjuktid före det att ITP-planen har börjat gälla för tjänstemannen.

Sjukpension utges

- från och med den dag under vilken rätten till pension har inträtt enligt ovan
- till och med den sista dagen i sjukperioden eller till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år.

Vid fortsatt anställning efter att tjänstemannen fyllt 66 år föreligger rätt till sjukpension under sjukpenningtid till och med 180:e sjukdagen.

Rätt till sjukpension föreligger inte om ålderspension utbetalas för samma tid. Om ålderspension utbetalas delvis föreligger rätt till sjukpension högst till den andel som ålderspension inte utbetalas.

9.2 Sjukpensionens storlek

Hel sjukpension utges vid fullständig arbetsoförmåga med följande procenttal av den genomsnittliga pensionsmedförande lönen enligt punkt 6 under de tolv månader som närmast föregått sjukfallet. Om tjänstemannen inte omfattats av ITP-planen under hela sistnämnda tid ska genomsnittet beräknas på det antal månader tjänstemannen omfattats av ITP-planen under de tolv månader som närmast föregått sjukfallet.

Sjukpension när

Lön respektive lönedel pbb=prisbasbelopp ibb=inkomstbasbelopp	sjukpenning utges enl SFB t o m 90:e dagen	sjukpenning utges enl SFB dag 91-360*	sjukpenning utges enl SFB fr o m dag 361*	sjuk- eller aktivitets- ersättning utges enl SFB**
-7,5 pbb	10 %	10 %	0 %	15 %
7,5 pbb-10 pbb	10 %	10 %	0 %	65 %
10 pbb-20 ibb	65 %	65 %	65 %	65 %
20 ibb-30 ibb	32,5 %	32,5 %	32,5 %	32,5 %

* I samma sjukfall

** Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid.

Anmärkning: För tjänsteman som inte är inskriven i svensk försäkringskassa och inte uppbär sjuklön ska sjukpensionen vara densamma som om han omfattas av punkt 5 i de särskilda bestämmelserna vid utlandstjänstgöring.

Om arbetsoförmågan inte är fullständig utan partiell utges pensionen i proportion till graden av arbetsoförmågan.

Sjukpension utges ej under tid som ingår i sjuklöneperiod enligt lag.

9.3 Samordning

Sjukpension enligt ovan ska minskas enligt följande:

- a) med sjukpension enligt fribrev
- b) på lönedel intill 7,5 prisbasbelopp med livränta från arbets-/yrkesskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

9.4 Pensionstillägg för sjukpension

Överskott som uppkommer inom försäkringsrörelsen används i första hand för att värdesäkra sjukpensionen med pensionstillägg i proportion till prisbasbeloppets förändring. Anpassning av försäkringsbeloppet sker den 1 januari varje år.

Överskott används i andra hand för sänkning av premien. Närmare bestämmelser återfinns i Alectas försäkringstekniska riktlinjer.

10. Avgiftsbefrielseförsäkring

10.1 Avgiftsbefrielseförsäkringens omfattning

Avgiftsbefrielseförsäkring innebär att avgifterna för tjänstemannens förmåner enligt ITP-planen betalas av avgiftsbefrielseförsäkringen, när tjänstemannen har inkomstbortfall.

Avgift betalas vid arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, för tid utöver sjuklöneperiod enligt lag om sjuklön, vid föräldraledighet med föräldrapenning med anledning av eget barns födelse/adoption samt vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning vid vård av eget barn.

För tjänsteman som saknar rätt till sjuklön enligt lag om sjuklön, betalas premien från och med den första sjukpenningdagen.

Vid föräldraledighet betalas premien under högst tretton månader per födsel/adoption. Vid uttag av föräldraledighet i form av förkortning av normal arbetstid förlängs premiebefrielsen proportionellt mot förkortningen av arbetstiden, dock längst till dess barnet fyllt 8 år.

Försäkringsgivare är Alecta.

10.2 Förutsättning för avgiftsbefrielse vid arbetsoförmåga

Rätt till avgiftsbefrielse förutsätter att den anställda var arbetsför till minst 25 procent vid anställningens början.

Om arbetsförmågan var nedsatt vid anställningens början och nedsättningen oavbrutet består, omfattar avgiftsbefrielsen endast en senare inträffad ytterligare nedsättning av arbetsförmågan med minst 25 procent.

Avgiftsbefrielsen är proportionell till graden av arbetsoförmåga.

10.3 Tid för avgiftsbefrielse

Avgiftsbefrielse medges längst till och med kalendermånaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år.

10.4 Pensionsmedförande lön

Vid avgiftsbefrielse utgörs den pensionsmedförande lönen av den inkomst som förvärvats i anställning som omfattas av avgiftsbefrielseförsäkringen och som definieras enligt reglerna för ITP-sjukpension.

Då avgiftsbefrielseförsäkring utges ska den pensionsmedförande lönen årligen ändras per den 1 januari. Ändringen ska motsvara inkomstbasbeloppets förändring från föregående år. Vid partiell arbetsoförmåga ska den lönedel för vilken avgiftsbefrielse utges räknas upp på motsvarande sätt.

10.5 Anmälan

Arbetsgivaren ska anmäla försäkringsfall som kan ge rätt till avgiftsbefrielse. Vid föräldraledighet för tillfällig vård av eget barn ska sådan anmälan ske senast vid kalenderårets utgång. Under efterskyddstid och tjänstledighet ska dock tjänstemannen själv anmäla försäkringsfall. Arbetsgivare och tjänsteman ska lämna de uppgifter som behövs för bedömning och beräkning. Anmälan görs till Collectum.

11. Alternativ pensionslösning

Arbetsgivaren kan träffa överenskommelse med tjänstemannen om annan pensionslösning. Sådan pensionslösning kan avvika helt eller delvis från ITP-planen.

Överenskommelse om annan pensionslösning ska godkännas av ITP-nämnden.

För avvikelser som är gjorda med stöd av denna punkt gäller kollektivavtalsgarantin enligt punkt 14, med begränsningar. Om reglerna för kollektivavtalsgaranti har behövt tillämpas för tjänsteman som omfattas av överenskommelse enligt denna punkt, ska ITP-planens ordinarie regler därefter tillämpas för den tjänstemannen i samma anställning.

12. Gemensamt värdebesked med mera

Collectum utfärdar i enlighet med ITP-nämndens anvisningar gemensamt värdebesked till den anställda, med uppgift om förmånerna enligt ITP-planen.

Tjänstemannens arbetsgivare har rätt att från Collectum få uppgift om värdet av intjänad pensionsrätt, till den del uppgifterna behövs för att bedöma arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader.

13. Förmåner vid utlandstjänstgöring

ITP-planen gäller även tjänstemän som omfattas av "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring". För sådan tjänsteman gäller bestämmelser enligt avsnitt C.

14. Kollektivavtalsgaranti

14.1 Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen men sedan försummat att teckna, vidmakthålla eller på annat sätt fullgöra sina skyldigheter enligt planen eller pensioneringssavtalet, ska tjänsteman som arbetar inom det sakliga tillämpningsrådet för sådant av arbetsgivaren träffat kollektivavtal tillgodoräknas avgifter och andra förmåner i samma utsträckning som om arbetsgivaren fullgjort sina skyldigheter enligt ITP-planen avdelning 1.

Rätt till förmånen enligt kollektivavtalsgarantin föreligger oavsett tidpunkt för intjänande.

Arbetsgivare ska bära kostnaden för kollektivavtalsgarantin.

Denna garanti gäller dock högst ett år tillbaka för förmåner som grundas på överenskommerelser enligt punkt 11.

Beslut om kollektivavtalsgaranti ska efter begäran prövas av pensions-skiljenämnden.

14.2 Garantiregeln gäller för kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän vari upptagits bestämmelse om ITP-planen och som träffats med förbund inom PTK. Garantiregeln gäller även för annat kollektivavtal för tjänstemän om Svenskt Näringsliv och PTK godkänner detta. Som en följd av garantiregeln kan skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott inte krävas av arbetsgivaren.

Garantiregeln gäller även för sådan tjänsteman vars anställning uppfyller de förutsättningar som gäller för att tjänstemannen ska kunna omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådant kollektivavtal för tjänstemän som sägs i föregående stycke.

15. Tolkning, tvister med mera

15.1 Tolkning, med mera

En särskild nämnd – ITP-nämnden – ska svara för tolkningen av de bestämmelser och villkor som gäller för ITP-planen samt överenskommelserna mellan Svenskt Näringsliv och PTK om Tjänstegrupp-livförsäkring (TGL) och Läkekostnadsförsäkringen vid utlandstjänstgöring (LFU). Nämnden ska i övrigt vara rådgivande till Collectum samt försäkringsgivare och övriga förvaltare inom ITP-planen. ITP-nämnden ska även hantera frågor om kollektivavtalsgaranti enligt ITP-planen, TGL och LFU samt fylla de funktioner i övrigt som Svenskt Näringsliv och PTK kommit överens om för ITP, TGL respektive LFU.

ITP-nämnden består av tre representanter utsedda av Svenskt Näringsliv och tre representanter utsedda av PTK. Beslut i nämnden ska vara enhälligt. Vid upphandling enligt punkt 7.3 i avdelning 1 av ITP-planen har Svenskt Näringsliv och PTK rätt att adjungera en person var för att bistå nämnden med finansiell kompetens.

Arbetsgivare eller tjänsteman kan begära att frågor som angår honom eller henne tas upp till behandling i ITP-nämnden.

15.2 Tvister

Twist om tolkning och tillämpning av pensioneringsavtal, försäkringsavtal, försäkringsvillkor eller andra bestämmelser rörande ITP-planen ska avgöras av pensionsskiljenämnden.

För regelverk avseende förfarandet i pensionsskiljenämnden, se Avsnitt B.

15.3 Vite

Underlåter arbetsgivare, som enligt kollektivavtal är förpliktigad därtill, att ansluta sig till ITP-planen gäller följande. ITP-nämnden äger – om samtliga ledamöter i den är ense – vid vite som nämnden bestämmer, förelägga arbetsgivaren att inom av nämnden angiven tid fullgöra sin skyldighet enligt avtalet.

Fråga om utdömande av förfallet vite ska prövas av pensionsskiljenämnden.

Vite som utdöms ska tillfalla Collectum, som disponerar över detta enligt särskilt förvaltningsuppdrag.

Avsnitt A

ITP-planen – avdelning 2

Avsnitt A

ITP-planen – avdelning 2

(Kan endast tillämpas för personer som är födda före 1979.)

1. Förmåner med mera

För ITP-planen avdelning 2 gäller dessa bestämmelser samt försäkringsgivarens/förvaltarens, av Svenskt Näringsliv och PTK godkända, villkor för respektive förmån. Vidare gäller de bestämmelser i övrigt som Svenskt Näringsliv och PTK träffat överenskommelse om.

1.1 Förmåner med mera

ITP-planen omfattar

• ålderspension	se punkt 5
• ITPK	se punkt 6
• sjukpension	se punkt 8
• familjepension	se punkt 9
• särskild änkepension	se punkt 10
• särskild änklingspension	se punkt 11

Förmåner enligt punkterna 8 och 10–11 ingår i den kollektiva riskförsäkringen.

Gemensamma bestämmelser för pensionsförmånerna finns i punkterna 2–4 och 12–17. Härutöver gäller Alectas försäkringsvillkor för förmånsbestämd ITP2 i tillämpliga delar.

Arbetsgivaren ska tillämpa bestämmelserna nedan och avsnitten B Övergångsbestämmelser och C Särskilda bestämmelser vid utlands-tjänstgöring.

1.2 Pensioneringsavtal

Anslutning till ITP-planen sker genom att arbetsgivaren tecknar pensioneringsavtal med Collectum AB (Collectum), som företrädar försäkringsgivare inom ITP-planen.

Pensionsförmånerna ska finansieras av arbetsgivaren. Arbetsgivaren avgör om han ska

- teckna pensionsförsäkring i Alecta Tjänstepension Ömsesidigt (Alecta) eller
- i vad avser ålderspension göra företagsinterna avsättningar inom ramen för FPG/PRI-systemet enligt villkoren för detta.

För alternativ pensionslösning enligt punkterna 5.2 och 9.3 har arbetsgivaren därutöver också möjlighet att trygga utfästelsen i annat försäkringsbolag än Alecta, i understödsförening, genom konto-avsättning i kombination med kreditförsäkring enligt annat system än FPG/PRI eller genom avsättning till pensionsstiftelse.

Collectum är administrerande bolag för ITPK-pension. ITPK-pension meddelas av de försäkringsbolag som slutit administrationsavtal med Collectum. Familjeskydd tecknas i Alecta.

Anmärkning: Arkitektföretag har enligt särskild överenskommelse mellan Svenskt Näringsliv och PTK haft möjlighet att teckna pensionsförsäkring i AI Pension i stället för i Alecta. De företag som 2019-04-05* hade sådan försäkring har rätt att upprätthålla försäkringen i Livförsäkringsbolaget Skandia.

* enligt beslut i ITP-nämnden 2019-04-05.

1.3 I försäkringsbekaftelse anger Collectum från och med vilken tidpunkt försäkringsavtal i enlighet med av Svenskt Näringsliv och PTK godkända regler träder i kraft. Om i punkt 15 angiven garanti gäller för någon anställd ska försäkringsavtal tecknas att gälla från och med den tidpunkt från vilken garantin gäller.

1.4 Försäkringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av i punkt 15 angiven garanti.

I de fall föregående stycke ej är tillämpligt kan försäkringsavtal bringas att upphöra enligt följande:

Försäkringsavtal träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad arbetsgivaren eller Collectum verkställt uppsägning. Collectum äger i fall där arbetsgivaren inte erlagt hela den till betalning förfallna premien i rätt tid rätt att säga upp avtalet.

1.5 Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen ska han ange detta i sin försäkringsanmälan.

Innehåller sådant kollektivavtal bestämmelser som avviker från bestämmelserna i de rekommendationer rörande utformningen av sådant kollektivavtal som överenskommits mellan Svenskt Näringsliv och PTK kan försäkringsavtal om ITP-planen träffas endast efter godkännande av Svenskt Näringsliv och PTK.

Träffas likväl försäkringsavtal på grund av att arbetsgivaren inte lämnat uppgift om avvikande kollektivavtal gäller försäkringsavtalet endast enligt överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv och PTK om ITP-planen.

2. Planens omfattning

2.1 Anslutningsåldrar

Planen gäller från och med månaden efter den under vilken tjänstemannen har fyllt

- 18 år i vad den avser kollektiv riskförsäkring (se punkt 1 andra stycket ovan)
- 28 år och därutöver i vad den avser ålderspension, ITPK-pension och familjepension.

Vid vikariat, visstidsanställning med mera och deltidsanställning gäller dessutom följande.

2.2 Vikariat, visstidsanställning med mera

För tjänstemän som uttryckligen har anställts

- för vikariat, eller
- som praktikant, eller
- i övrigt för viss tid eller för visst arbete gäller planen efter det att anställningen varat i tre hela kalendermånader i följd.

Om anställningen fortsätter efter nämnda period inräknas de tre månaderna i den pensionsgrundande tjänstetiden. Arbetsgivaren ska då betala pensionsavgift eller i förekommande fall göra avsättning för tremånadersperioden.

2.3 Deltidsanställning

För deltidсанställd tjänsteman gäller planen endast om tjänstemannen har en ordinarie arbetstid som uppgår till minst 8 timmar per helgfri vecka, räknat i genomsnitt under en period om tre kalendermånader.

Anmärkning: Period med arbetstidsminskning/partiell arbetsbefrielse som följer av avtal om korttidsarbete innebär inte att arbetsgivaren ska avanmäla anställda från ITP-planen avdelning 2 med anledning av den förkortade arbetstiden (förhandlingsprotokoll 2020-04-29 mellan Svenskt Näringsliv och PTK).

2.4 36-månadersregeln

Planen gäller ej om det för tjänstemannen återstår mindre än 36 hela kalendermånader till ordinarie pensionsålder och han inte tidigare har intjänat pension enligt planen.

Planen gäller inte heller om tjänstemannen visserligen tidigare har intjänat pension enligt planen men den pensionsgrundande tjänstetiden tillsammans med den nu återstående tiden till ordinarie pensionsåldern är mindre än 36 hela kalendermånader.

Om den tidigare pensionsrätten har intjänats enligt en annan pensionsplan än ITP-planen ska tiden värderas enligt bestämmelserna i punkt 4, varefter föregående stycke tillämpas.

Planen gäller ej heller om tjänstemannen vid 62 års ålder eller senare har avgått med pension och därefter tar ny anställning.

2.5 Uppnådd pensionsålder

Om tjänstemannen kvarstår i tjänst efter det att han uppnått den pensionsålder som enligt punkt 5.1 gäller för honom, gäller planen inte under anställningstid efter pensionsåldern. För sådan tjänsteman gäller dock sjukpension.

2.6 Hälsoprövning

Om tjänstemannens hälsotillstånd vid den tidpunkt då planen enligt ovan eljest skulle ha blivit gällande för honom är sådant att han enligt Alectas hälsoprövningsregler inte kan försäkras, gäller planen först då tjänstemannen är arbetsför i den anställning som ligger till grund för inträdet i planen. Partiellt arbetsför tjänsteman beviljas försäkring för den lön och arbetstid som motsvarar arbetsförmågan.

Övergångsbestämmelse

Om tjänstemannen uppbar hel eller partiell sjukpension enligt tidigare gällande ITP-plan vid den tidpunkt då 1977 års ITP-plan eljest skulle ha blivit gällande för honom gäller planen först från och med att tjänstemannen har återinträtt i för honom full tjänstgöring och sjukpensionen helt har upphört att utges.

2.7 Utlandstjänstgöring

ITP-planen gäller även tjänstemän som omfattas av ”Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring”. För sådan tjänsteman gäller särskilda bestämmelser enligt avsnitt C.

3. Pensionsmedförande lön

Pensionsförmånerna enligt punkterna 5–11 beräknas med utgångspunkt från en pensionsmedförande lön. Denna bestäms på följande sätt.

3.1 Löneslag¹

I den pensionsmedförande lönen ska ingå

- den aktuella fasta lönen
- naturaförmåner i form av kost eller bostad, värderade enligt källskattetabellen
- provision, tantiem etcetera enligt nedan
- för tjänsteman med regelmässigt skiftarbete, förskjuten arbetstid, jourtid eller beredskapstjänst den under närmast föregående kalenderår utbetalda ersättningen för skiftarbete, förskjuten arbetstid, jourtid eller beredskapstjänst.

Andra naturaförmåner, övertidsersättning och liknande ska inte inräknas i den pensionsmedförande lönen.

Provision, tantiem etcetera

Om tjänstemannen är avlönad helt med provision, tantiem, produktionspremie eller liknande rörliga lönedelar utgörs den pensionsmedförande lönen av den genomsnittliga inkomsten under de närmast föregående 3 åren.

Om tjänstemannen är avlönad dels med fast lön, dels med provision, tantiem etcetera enligt föregående stycke utgörs den pensionsmedförande lönen av

- den aktuella fasta lönen och
- den genomsnittliga inkomsten av provision etcetera under de närmast föregående 3 åren.

Om arbetsgivaren och tjänstemannen har överenskommit om en förskjutning av förhållandet mellan den fasta lönen och provisionen etcetera gäller följande. Vid genomsnittsberäkningen enligt föregående stycke ska provisionen etcetera för tiden före omläggningen först omräknas med utgångspunkt från den överenskomna förskjutningen.

Om en genomsnittsberäkning enligt ovan inte kan göras, tex därför att tjänstemannens anställning inte har omfattat de närmast föregående tre åren, ska arbetsgivaren bestämma den pensionsmedförande löns storlek.

---

¹ Se överenskommelse beträffande semesterlön 1989-05-10

Anmärkning: *Svenskt Näringsliv och PTK är överens om att för punkt 3.1 i näst sista stycket rekommendera arbetsgivaren att från och med att tjänstemannens anställning varat ett år, anmäla den genomsnittliga månadsinkomsten som tjänstemannen uppburit under sin anställning. Sådan anmälan bör göras i anslutning till att anställningen varat ett respektive två år.*

Om tjänstemannen har garanterad provision eller liknande inkomstgaranti får den pensionsmedförande lönen inte understiga den aktuella garantin.

3.1.1 Pensionsmedförande lön i vissa fall

Arbetsgivaren har rätt att även låta sådan lön som är pensionsmedförande enligt övriga bestämmelser i punkt 3 men som tjänstemannen avstått från för erhållande av annan förmån ingå i den pensionsmedförande lönen. Detsamma gäller när överenskommelse träffats om delpensionslösning.

Anmärkning: *Se dock p 8.2 angående pensionsmedförande lön för sjukpension.*

3.2 Retroaktiva lönehöjningar

Om tjänstemannen har slutat sin anställning per företagets ordinarie löneredvisionsdatum eller senare och därefter får löneförhöjning med retroaktiv verkan för den förflutna tiden är denna lönehöjning inte pensionsmedförande såvida inte anställningen har upphört på grund av att tjänstemannen har uppnått pensionsåldern eller har avlidit.

3.3 Pensionsmedförande lön i de fall mindre än 5 år återstår till pensionsåldern

Lönehöjning för tjänsteman för vilken mindre än 60 månader återstår till pensionsåldern räknas som pensionsmedförande lönehöjning högst upp till belopp enligt följande tabell.

För tjänsteman som har följande antal månader kvar till pensionsåldern	Maximal lönehöjning som blir pensionsgrundande
59 – 49	1,20 x inkomstbasbeloppsökningen
48 – 37	1,15 x ”
36 – 25	1,10 x ”
24 – 13	1,05 x ”
12 – 1	1,00 x ”

Med inkomstbasbeloppsökningen avses förändringen av inkomstbasbeloppet från året före året för lönehöjningen till året för lönehöjningen, uttryckt i procent.

Anmärkning: I de fall mindre än 5 år återstår till pensionsåldern ska punkt 3.3. inte tillämpas för individer vars pensionsmedförande lön höjs med anledning av återgång till normal tjänstgöring efter tid med arbetstidsminskning/partiell arbetsbefrielse som följer av avtal om korttidsarbete (förhandlingsprotokoll 2020-03-17 mellan Svenskt Näringsliv och PTK).

3.4 Upphävd

3.5 Högsta pensionsmedförande lön

Den pensionsmedförande lönen, beräknad enligt punkterna 3.1–3.3, begränsas till 30 x basbeloppet.

Med basbeloppet i föregående stycke och ITP-planen i övrigt avses basbeloppet för januari månad respektive år enligt Socialförsäkringsbalken (SFB).

3.6 Basbeloppet i ITP-planen

Med basbeloppet i ITP-planen avses inkomstbasbeloppet för varje år, fastställt enligt kap 58 § 27 i SFB, förutom i

- a) punkt 5.3
- b) punkt 8.2: där lönegränsen anges till 7,5 respektive 10,0 basbelopp
- c) punkt 8.3
- d) C: Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring punkt 5.

Med basbeloppet avses i dessa fyra punkter i stället prisbasbeloppet enligt 2 kap 7 § Socialförsäkringsbalken (SFB).

4. Pensionsgrundande tjänstetid

4.1 Huvudregler

Pensionsgrundande tjänstetid tillgodoräknas tjänstemannen under tid då avdelning 2 av ITP-planen gäller för tjänstemannen; dock tidigast från och med månaden efter den under vilken han/hon fyller 28 år.

Hel pension enligt punkterna 5, 6, 9 och 11 utges om tjänstemannen fram till pensionsåldern kan beräknas få en pensionsgrundande tjänstetid om 360 månader.

Om den beräknade tiden är kortare än 360 månader minskas pensionen med $\frac{1}{360}$ för varje felande månad.

Som pensionsgrundande tjänstetid räknas även följande typer av tjänstledighet för tjänsteman som fyllt 28 år:

- sjukdom, oavsett om sjukpenning utges eller ej
- militär repetitionsutbildning
- tid varunder föräldrapenning utgår till tjänstemannen enligt Socialförsäkringsbalken (SFB).

Övergångsbestämmelse

Enligt punkt 5.1 uppnås pensionsåldern 65 år vid ingången av den månad under vilken tjänstemannen fyller 65 år. Detta, som innebär en ändring av tidigare gällande planbestämmelser, ska dock inte – oavsett om pensionsåldern tidigare varit 65 år eller högre – medföra en sänkning av den tjänstetidsfaktor som gällde den 31 december 1976.

4.2 Tidigare anställning

Om tjänstemannen har intjänat ålderspension och – i förekommande fall – familjepension enligt avdelning 2 i ITP-planen i en tidigare anställning, gäller följande:

- den pensionsgrundande tjänstetiden i den tidigare anställningen ska räknas som pensionsgrundande tjänstetid i den nuvarande anställningen
- den pensionsrätt som tjänstemannen har intjänat i den tidigare anställningen ska inräknas i den pensionsrätt som han intjänar i den nuvarande anställningen.

ITP-nämnden har möjlighet att medge att denna regel även ska gälla för det fall arbetsgivare tecknar kollektivavtal om ITP-planen och tidigare tillämpat en annan med ITP-planen likvärdig plan.

Om tjänstemannen omfattats av alternativreglerna i punkterna 5.2 och 9.3 i tidigare anställning gäller följande:

- tjänstetid motsvarande den tid under vilken alternativreglerna tillämpats ska ej räknas som pensionsgrundande tjänstetid för ålderspension på lönedelar över 7,5 basbelopp respektive för familjepension i den nuvarande anställningen
- den pensionsrätt som intjänats under tid när alternativreglerna tillämpats inräknas ej i den pensionsrätt som tjänstemannen intjänar i den nuvarande anställningen.

Anmärkning: Tidigare gällande regler om samordning gäller fortsatt för tjänstemän som är födda 1951 eller tidigare. Detsamma gäller tjänsteman, som före den 1 januari 2009 har sänts ut för att tjänstgöra utomlands och som då inte omfattades av ITP-planen, när tjänstemannen efter – och i direkt anslutning till – utlandsanställningen anställs hos arbetsgivaren och då kommer att omfattas av ITP-planens avdelning 2.

4.3 Upphävd

5. Ålderspension

5.1 Rätt till ålderspension

Rätt till ålderspension föreligger för tjänstemannen när han/hon uppnår pensionsåldern.

Pensionsåldern är 65 år, såvida inte lägre pensionsålder redan har överenskommits mellan arbetsgivaren och tjänstemannen.

Arbetsgivaren och tjänstemannen kan komma överens om att ändra pensionsåldern till lägre pensionsålder.

Pensionsåldern uppnås vid ingången av den månad under vilken tjänstemannen fyller 65 år och ålderspensionen utges från och med samma månad till och med den månad under vilken han/hon avlider.

Om pensionsåldern är lägre än 65 år uppnår tjänstemannen pensionsåldern vid utgången av den månad under vilken tjänstemannens ålder sammanfaller med pensionsåldern och ålderspensionen utges från och med följande månad till och med den månad under vilken han/hon avlider.

Förmånerna för ålderspension från 65 års ålder kan, om tjänstemannen så önskar, betalas ut från annan tidpunkt som den anställda begär. Pensionen kan betalas ut helt eller delvis. Pensionen kan också betalas ut under en begränsad tid om minst fem år. Reducering av ålderspensionen med anledning av den kortare utbetalningstiden ska ske med tillämpning av Alectas försäkringstekniska riktlinjer.

5.2 Ålderspensionens storlek

5.2.1 Huvudregel

Hel ålderspension (=ålderspension vid full pensionsgrundande tjänstetid) utges med följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lön respektive lönedel	Ålderspension
–7,5 basbelopp	10 %
7,5–20	65 %
20–30	32,5 %

Om den pensionsgrundande tjänstetiden inte är full reduceras pensionen enligt bestämmelserna i punkt 4.

Vid pensionsåldrar lägre än 65 år utges hel ålderspension till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 65 år med följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lön respektive lönedel	Ålderspension
–7,5 basbelopp	65 %
7,5–20	65 %
20–30	32,5 %

Om den pensionsgrundande tjänstetiden inte är full reduceras pensionen enligt bestämmelserna i punkt 4.

Anmärkning: För åren 1977–1981 gällde vissa övergångsbestämmelser vilka inte återges här.

5.2.2 Alternativregel

För tjänsteman med pensionsmedförande lön överstigande 10 basbelopp kan arbetsgivaren och tjänstemannen träffa överenskommelse om att i stället för huvudregeln tillämpa annan pensionslösning avseende lönedelar mellan 7,5 och 30 basbelopp. Sådan överenskommelse får endast gälla pensionsändamål och kan avse såväl ålders- som efterlevandepension.

Pensionsförmånerna får inte överstiga vad som ryms inom kommunalskattelagens huvudregel för avdragsrätt för allmän pensionsplan. Det innebär att total livsvarig ålderspension enligt detta avtal vid full intjänandetid inte får avses komma att överstiga följande procenttal av den pensionsmedförande lönen.

Lön respektive lönedel	Ålderspension
–7,5 basbelopp	15 %
7,5–20	70 %
20–30	40 %

Vid tillämpning av den alternativa pensionslösningen får totalkostnaden – med hänsyn till godkända och tillämpade försäkringstekniska grunder – under intjänandetiden inte beräknas överstiga totalkostnaden för förmånerna enligt planens huvudregel.

Om arbetsgivaren står i begrepp att träffa överenskommelse med en tjänsteman om pensionslösning enligt alternativregeln ska arbetsgivaren underrätta berörd lokal tjänstemannapart vid företaget innan överenskommelse träffas. Skyldighet att lämna underrättelse föreligger inte i det fall tjänstemannen uppgivit att han inte är medlem i något PTK-förbund.

När överenskommelse träffats om att tillämpa alternativregeln för viss tjänsteman ska denna regel tillämpas så länge anställningen hos arbetsgivaren består.

5.3 Samordning

Ålderspension före 65 år ska minskas med

- sjukpenning från den allmänna försäkringen eller yrkesskadeförsäkringen om tjänstemannen uppbär sjukpension enligt punkt 8 när han/hon uppnår pensionsåldern - se dock sista stycket under denna punkt
- sjuk- eller aktivitetsersättning från den allmänna försäkringen
- livränta från yrkesskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

När sjukpenning betalas ut ska minskningen ske på lönedel intill 10,0 prisbasbelopp och vid övriga ersättningar på lönedel intill 7,5 prisbasbelopp.

Om ålderspensionen är reducerad på grund av att tjänstemannen inte har full pensionsgrundande tjänstetid ska avdragen i föregående stycke reduceras i motsvarande mån innan samordning sker.

Under den tid då tjänstemannen får sjukpenning gäller vidare följande. Ålderspension ska vid full pensionsgrundande tjänstetid och fullständig arbetsoförmåga alltid utges med 5 procent av tjänstemannens pensionsmedförande lön intill 10,0 basbelopp. Om pensionen är

reducerad på grund av att tjänstemannen inte har full pensionsgrundande tjänstetid eller om partiell sjukpenning utges ska procenttalet 5 reduceras i motsvarande mån.

6. ITPK

6.1 Rätt till ITPK

ITPK innefattar för tjänstemannen

- a) rätt till en särskild kompletteringspension, kallad ITPK-pension
- b) rätt att vid avgång med pension före ordinarie pensionsålder dock tidigast vid 62 års ålder fortsätta att intjäna pensionsrätt vad beträffar ålderspension enligt punkt 5, familjepension enligt punkt 9 samt ITPK-pension enligt a) fram till den ordinarie pensionsåldern. Intjänandet baseras på de avgifter som gällde för dessa förmåner vid avgången.

Anmärkning: För ursprunglig ITPK har de regler som gällde fram till och med 2007-06-30 fortsatt giltighet. Reglerna om flytt av kapital enligt punkt 6.2.1 omfattar dock även ursprunglig ITPK.

6.2 Val av förvaltare av ITPK-avgiften, återbetalnings-skydd och familjeskydd

Arbetsgivaren betalar en avgift om 2,0 procent av den pensionsmedförande lönen till tjänstemannens ITPK-försäkring. Tjänstemannen väljer själv försäkringsgivare för en traditionell pensionsförsäkring eller en fondförsäkring. Överskott i försäkringen tillfaller tjänstemannens försäkring.

Tjänstemannen kan välja pensionsförsäkring hos försäkringsgivare som Collectum, efter upphandling, träffat administrationsavtal med. Svenskt Näringsliv och PTK, genom ITP-nämnden, ska fastställa de kriterier som ska gälla för sådan upphandling. ITP-nämnden ansvarar för upphandlingen.

Tjänstemannen kan välja återbetalningsskydd på vald försäkring (se 8.1, avdelning 1). En del av avgiften till ålderspensionen kan också användas för familjeskydd (se 8.2, avdelning 1). Även den som har rätt till avgiftsbefrielseförsäkring utan att vara anställd kan välja förvaltare

och hur avgiften ska disponeras. För val av återbetalningsskydd eller familjeskydd erfordras i vissa fall hälsoprövning.

Gjort val anmäls till Collectum. Anmält val gäller tills nytt val sker.

Avstår tjänstemannen från att välja är det försäkringsbolag som ITP-nämnden bestämmer försäkringsgivare för en traditionell pensionsförsäkring, men utan återbetalningsskydd och familjeskydd.

Anmärkning: För tjänstemän som enligt denna punkt använder en del av avgiften till ålderspension för familjeskydd gäller inte de angivna åldersgränserna i punkt 8.2, avdelning 1. För dessa tjänstemän gäller 65 år i stället för 66 år och 70 år i stället för 71 år.

6.2.1 Flytt av kapital

Tjänstemannen har rätt att flytta hela sitt eller delar av det intjänade kapitalet i ITPK-pension till annan försäkringsgivare som meddelar ITPK enligt dessa regler. Försäkringsgivarna och Collectum har rätt att ta ut av ITP-nämnden godkända avgifter för att täcka kostnaden för flytt av kapital. Avgifterna tas ut av tjänstemannens pensionskapital.

Om Collectum, efter ITP-nämndens godkännande, säger upp administrationsavtal med en försäkringsgivare som meddelar ITP ska pensionskapitalet i ITP-försäkringarna kunna flyttas till annan försäkringsgivare för ITP. Detta sker enligt särskilda regler som fastställs av ITP-nämnden.

6.2.2 Särskilda regler

Överenskommelse att tillämpa alternativreglerna i punkterna 5.2 och 9.3 medför att avgiften till ITPK-försäkringen får användas för annan pensionslösning.

6.3 Fortsatt intjänande av pensionsrätt

För det fortsatta intjänandet av pensionsrätt efter pensionsavgång enligt punkt 6.1 b) gäller att tjänstemannen ska säga upp sin anställning i enlighet med bestämmelserna rörande uppsägning i gällande avtal om allmänna anställningsvillkor. För fortsatt intjänande av pensionsrätt kräves däremot ej att någon ålderspension enligt punkt 5 eller punkt 6.2 börjar utgå omedelbart efter pensionsavgången.

6.4 Kompletterande avgifter med mera

Parterna är överens om att arbetsgivare och lokal facklig organisation, samt förbundsparter kan överenskomma om att avgifterna till ITPK ska kunna kompletteras med ytterligare avgift. Sådan överenskomst kan även träffas mellan arbetsgivare och tjänsteman.

7. Delpension (*Upphäv*d)

8. Sjukpension

8.1 Rätt till sjukpension

Rätt till sjukpension föreligger för tjänstemannen när

- han är arbetsoförmögen till minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfall och
- arbetsoförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Om arbetsoförmågan ej förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd men tjänstemannen under den senaste tolv månadersperioden varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till sjukpension efter det att tjänstemannen varit arbetsoförmögen i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden.

I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjuktid före det att ITP-planen har börjat gälla för tjänstemannen.

Sjukpension utges

- från och med den dag under vilken rätten till pension har inträtt enligt ovan
- till och med den sista dagen i sjukperioden eller till och med månaden före den under vilken ålderspension börjar utges, dock senast till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år

Rätt till sjukpension föreligger inte om ålderspension utbetalas för samma tid. Om ålderspension utbetalas delvis föreligger rätt till sjukpension högst till den andel som ålderspension inte utbetalas.

8.2 Sjukpensionens storlek

Hel sjukpension utges vid fullständig arbetsoförmåga med följande procenttal av den pensionsmedförande lönen.

Sjukpension när

Lön respektive lönedel pbb=prisbasbelopp ibb=inkomstbasbelopp	sjukpenning utges enl SFB t o m 90:e dagen	sjukpenning utges enl SFB dag 91-360*	sjukpenning utges enl SFB fr o m dag 361*	sjuk- eller aktivitets- ersättning utges enl SFB**
-7,5 pbb	10 %	10 %	0 %	15 %
7,5 pbb-10 pbb	10 %	10 %	0 %	65 %
10 pbb-20 ibb	65 %	65 %	65 %	65 %
20 ibb-30 ibb	32,5 %	32,5 %	32,5 %	32,5 %

* I samma sjukfall

** Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid.

Anmärkning 1: För tjänsteman som inte är inskriven i svensk försäkringskassa och inte uppbär sjuklön ska sjukpensionen vara densamma som om han omfattas av punkt 5 i de särskilda bestämmelserna vid utlandstjänstgöring.

Anmärkning 2: Om arbetsgivaren anmält en pensionsmedförande lön med stöd av 3.1.1 ska sjukpensionen beräknas på pensionsmedförande lön enligt övriga regler i punkt 3.

Om arbetsoförmågan inte är fullständig utan partiell utges pensionen i proportion till graden av arbetsoförmågan.

Sjukpension utges ej under tid som ingår i sjuklöneperiod enligt lag.

8.3 Samordning

Sjukpension enligt ovan ska minskas enligt följande:

- med sjukpension enligt fribrev
- på lönedel intill 7,5 prisbasbelopp med livränta från arbets-/yrkesskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

9. Familjepension

9.1 Rätt till familjepension

Rätt till familjepension föreligger för tjänstemannens make och barn när tjänstemannen avlider. Rätten består även efter det att tjänstemannen har uppnått pensionsåldern.

Adoption grundlägger ej pensionsrätt för barn och giftermål ej rätt till familjepension för änka om adoptionen eller giftermålet äger rum

- efter det att tjänstemannen har fyllt 60 år, eller
- när tjänstemannens arbetsförmåga var varaktigt nedsatt med minst 50 procent, eller
- när tjänstemannen led av sjukdom som inom 6 månader efter adoptionen eller giftermålet ledde till tjänstemannens död.

Familjepension utges från och med månaden efter den under vilken tjänstemannen har avlidit och

- för make: till och med den månad under vilken maken avlider eller gifter om sig
- för barn: till och med den månad under vilken barnet fyller 20 år eller dessförinnan avlider. Om emellertid barnet när det fyller 20 år är fullständigt och varaktigt arbetsoförmöget har barnet rätt till familjepension så länge detta förhållande består.

9.1.1 *Avstående av familjepension*

Tjänstemannen har rätt att avstå från framtida intjänande av familjepension enligt punkt 9. Frigjord avgift för denna förmån får i stället användas för förstärkt ITPK enligt punkt 6 inklusive familjeskydd. Redan intjänad familjepension omvandlas till fribrev och hanteras enligt bestämmelserna för detta.

9.2 Familjepensionens storlek

Hel familjepension (= familjepension vid full pensionsgrundande tjänstetid) utges med ett belopp som bestäms för varje kalendermånad med utgångspunkt från

- ett grundbelopp enligt följande, och
- antalet förmånstagare vid månadens ingång enligt följande.

Grundbeloppet utgörs av följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lönedel	Grundbelopp
7,5–20 basbelopp	32,5 %
20–30	16,25 %

Anmärkning: För åren 1977–1981 gällde vissa övergångsbestämmelser vilka inte återges här.

Familjepension utges med nedan angivna procenttal av grundbeloppet.

Förmånstagare	Familjepension i % av grundbeloppet
Efterlevande make utan barn	100
och 1 barn	130
och 2 barn	150
och fler än 2 barn	150 +
+ för varje barn utöver 2	10
Enbart barn	
1 barn	75
2 barn	110
3 barn	135
4 barn	150
fler än 4 barn	150 +
+ för varje barn utöver 4	10

Om den pensionsgrundande tjänstetiden inte är full reduceras pensionen enligt bestämmelserna i punkt 4.

9.3 Alternativregel

För tjänsteman med pensionsmedförande lön överstigande 10 basbelopp kan arbetsgivaren och tjänstemannen träffa överenskommelse om att i stället för huvudregeln tillämpa annan pensionslösning avseende lönedelar mellan 7,5 och 30 basbelopp. För sådan överenskommelse gäller i tillämpliga delar vad som sägs i punkt 5.2.2.

10. Särskild änkepension (*Upphäv*d)

Övergångsbestämmelse

Särskild änkepension efter tjänsteman som avlidit före 1990 utges enligt hittillsvarande regler.

Maka till tjänsteman som avlider senare än 1989 har rätt till särskild änkepension enligt hittillsvarande regler om äktenskapet ingåtts före 1990 och äktenskapet har varat mindre än 5 år samt om hon inte har något barn gemensamt med tjänstemannen.

Den särskilda änkepensionen ska minskas med omställningspension och särskild efterlevandepension enligt lagen om allmän försäkring.

11. Särskild änklingspension (*Upphäv*d)

Övergångsbestämmelse

Särskild änklingspension efter tjänsteman som avlidit före 1990 utges enligt hittillsvarande regler. Make till tjänsteman som avlider senare än 1989 har rätt till särskild änklingspension enligt hittillsvarande regler om äktenskapet ingåtts före 1990 och mannen är född 1929 eller tidigare.

Den särskilda änklingspensionen ska minskas med omställningspension och särskild efterlevandepension enligt lagen om allmän försäkring.

12. Fribrev

Om tjänstemannen slutar sin anställning efter 28 års ålder men före pensionsåldern har han rätt till fribrev på den intjänade pensionsrätten för ålderspension, ITPK-pension och – i förekommande fall – familjepension.

Om arbetsgivaren tryggar ålderspension och ITPK-planen genom FPG/PRI-systemet ska fribrev beräknas på samma sätt som vid försäkring i Alecta. Arbetsgivaren ha rätt att inlösa fribrevet i Alecta.

13. Förtida och uppskjutet uttag

Tjänsteman som lämnar sin anställning har rätt att ta ut ålderspension i förtid, dock tidigast från 55 års ålder. ITPK-pension som uttas i förtid omräknas enligt särskilda regler.

Tjänsteman har vidare rätt att uppskjuta uttaget av ålderspension enligt punkt 5 och/eller ITPK-pension. Härvid ska pensionen omräknas.

Omräkningarna av ålderspension och ITPK-pension ska ske med tillämpning av antagandena i respektive försäkringsgivares försäkringstekniska riktlinjer.

14. Pensionsbesked

Punkten ersätts med punkt 12 i avdelning 1 – Gemensamt värdebesked med mera.

15. Garantibestämmelse

15.1 Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen eller försäkringsavtal om kreditförsäkring avseende FPG/PRI-systemet enligt av Svenskt Näringsliv och PTK träffade överenskommelse men sedan försummat att teckna, vidmakthålla eller på annat sätt fullgöra sina skyldigheter enligt planen eller pensioneringsavtalet lämnas likväl ersättning i samma utsträckning som om försäkringsavtal träffats och fullgjorts enligt villkoren i denna plan till den som arbetar inom det sakliga tillämpningsområdet för sådant av arbetsgivaren träffat kollektivavtal som anges i 15.2 nedan.

Rätt till förmånen enligt kollektivavtalsgarantin föreligger oavsett tidpunkt för intjänande.

Arbetsgivare ska bära kostnaden för kollektivavtalsgarantin.

Denna garanti omfattar ej

- annan ordinarie pensionsålder än 65 år om utfästelse härom skett på annat sätt än i kollektivavtal
- lönehöjning under de senaste 24 månaderna "före garantifallet" till den del den överstiger det tal som Svenskt Näringsliv och PTK enligt punkt 3.3 fastställt för respektive år
- annan pensionsgrundande tjänstetid i anställningen än sådan som anges i punkt 4.
- ålderspension på lönedelar över 7,5 basbelopp eller familjepension eller överenskommelse om annan pensionslösning om överenskommelse träffats om att tillämpa alternativreglerna enligt punkt 5.2 och punkt 9.3.

Om arbetsgivare inte fullgör betalningsskyldighet för överenskommen alternativ pensionslösning enligt punkt 5.2 och punkt 9.3 gäller garantin enligt huvudregeln om tjänstemannen påkallar detta, dock högst ett år tillbaka.

Beslut om kollektivavtalsgaranti ska efter begäran prövas av pensions-skiljenämnden.

15.2 Ovan upptagna garantiregel gäller för kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän vari upptagits bestämmelse om ITP-planen och som träffats med förbund inom PTK. Garanti-regeln gäller även för annat kollektivavtal för tjänstemän om Svenskt Näringsliv och PTK godkänner detta. Som en följd av garantiregeln kan skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott inte krävas av arbetsgivaren.

Garantiregeln gäller även för sådan tjänsteman vars anställning uppfyller de förutsättningar som gäller för att tjänstemannen ska kunna omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådant kollektivavtal för tjänstemän som sägs i föregående stycke.

15.3 Med tjänsteman förstås anställd som omfattas av mellan förbund inom Svenskt Näringsliv och PTK träffade avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän.

I annat fall sker bedömningen om vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt från det kollektivavtal som skulle gälla för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde sysselsätts, om arbetsgivaren som medlem i vederbörlig medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv ingått kollektivavtal för verksamheten.

16. Tolkning, tvister med mera

Punkten ersätts med punkt 15 i avdelning 1.

Avsnitt B
**Skiljedomsregler
för pensionsskiljenämnden**

Avsnitt C
**Särskilda bestämmelser vid
utlandstjänstgöring**

Avsnitt D
**Särskilda bestämmelser
för företag med säte inom EU/EES
som bedriver tillfällig
verksamhet i Sverige**

*Överenskommelser angående ITP-planen
från och med 2015-05-07 till och med 2024-12-31
som har inarbetats i detta tryck*

Avsnitt B

Skiljedomsregler för pensionsskiljenämnden

§ 1 Om pensionsskiljenämnden

Pensionsskiljenämnden avgör tvister enligt reglerna i ITP-avtalet avseende tolkning och tillämpning av pensioneringsavtal, försäkringsavtal, försäkringsvillkor eller andra bestämmelser rörande ITP-planen enligt gällande ITP-avtal mellan Svenskt Näringsliv och PTK.

Om det i en tvist rörande tolkning och tillämpning av ITP-avtalet mellan samma parter även finns tvist rörande vidhängande arbetsrättsliga frågor kan de tvistande parterna träffa avtal om att pensionskiljenämnden är behörig att pröva samtliga sådana rättstvister mellan parterna.

Begreppet utanförstående används i betydelsen oorganiserade och andra tjänstemän som inte är bundna av avtalet genom medlemskap i en kollektivavtalsbunden tjänstemannaorganisation.

Vid tvist i pensionsskiljenämnden har arbetsgivar- respektive arbetstagarorganisation rätt att företräda medlem i organisationen. Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationen utgör då part i tvisten.

Collectum är svarande i tvister om kollektivavtalsgaranti samt andra tvister där anspråk inte riktas mot arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation, arbetsgivare eller arbetstagare.

Inledande av skiljeförfarande

§ 2 Ansökningsavgift

En ansökningsavgift om tio procent av prisbasbeloppet det år ansökan görs ska erläggas i samband med påkallande av skiljeförfarande i pensionsskiljenämnden.

§ 3 Påkallelseskrift

(1) En påkallelseskrift ska innehålla

- (i) uppgifter om parternas namn, adresser, telefonnummer samt e-post-adresser,
- (ii) såvitt känt, parternas ombuds namn, adresser, telefonnummer samt e-postadresser,
- (iii) en sammanfattning av tvisten,
- (iv) preliminära uppgifter om kändens yrkanden,
- (v) uppgift om hur ansökningsavgiften erlagts.

(2) Påkallelseskrift ska skickas till motpart samt till Svenskt Näringsliv och PTK. Erläggs inte ansökningsavgift ska, efter begäran om komplettering, Svenskt Näringsliv och PTK avskriva ärendet.

(3) Svenskt Näringsliv och PTK ska skicka påkallelseskriften till den som enligt § 11 ska vara ordförande i skiljeförfarandet samt till ITP-nämnden.

(4) ITP-nämnden ska till ordföranden yttra sig om tolkningen och tillämpningen av ITP-avtalet med anledning av tvisten. Om ITP-nämnden inte yttrar sig har vardera Svenskt Näringsliv och PTK rätt att yttra sig till ordföranden. Yttrandena ska ske inom av ordföranden föreskriven tid.

§ 4 Inledande av skiljeförfarande

Skiljeförfarandet anses vara inlett den dag då Svenskt Näringsliv såväl som PTK mottagit påkallelseskriften.

§ 5 Svar på påkallelseskriften

(1) Ordföranden ska ange en tid inom vilken svaranden ska inge ett svar på påkallelseskriften till skiljenämnden. Om inte särskilda omständigheter talar för en längre tid, bör tiden inom vilken svaranden ska inge ett svar bestämmas till högst tre veckor. Svaret ska innehålla

- (i) medgivande eller bestridande av de yrkanden som framställts i påkallelseskriften,
- (ii) preliminära uppgifter om eventuellt genkärsmål, kvittningsyrkande eller kvittningsinvändning,

(2) Ordföranden ska skicka svaret till käranden. Käranden ska beredas tillfälle att yttra sig över svaret.

(3) Underlåtenhet av svaranden att inge ett svar utgör inte hinder för skiljeförfarandets fortsatta handläggning.

§ 6 Begäran om komplettering

Ordföranden får begära att en part kompletterar någon av sina skriftliga inlagor som ingivits till pensionsskiljenämnden. Om käranden underlåter att följa en sådan begäran, får skiljenämnden avvisa målet. Om svaranden underlåter att följa sådan begäran avseende ett genkärsmål, ett kvittningsyrkande eller en kvittningsinvändning, får skiljenämnden avvisa genkärsmålet, kvittningsyrkandet eller kvittningssinvändningen. Underlåter svaranden att i något annat hänseende följa en begäran om komplettering utgör det inte heller hinder för skiljeförfarandets fortsatta handläggning.

§ 7 Tidsfrister

Ordföranden får, på begäran av en part eller på eget initiativ, förlänga en tidsfrist som en part har fått för att uppfylla en viss begäran.

§ 8 Översändande av handlingar

(1) Handlingar från pensionsskiljenämnden ska skickas till adressatens senast kända adress.

(2) Handlingar ska i den utsträckning det är möjligt skickas med e-post. Handlingar kan även skickas med bud, rekommenderat brev, eller på annat lämpligt sätt.

(3) En handling som har skickats enligt andra stycket ska anses ha kommit adressaten tillhanda den dag som den normalt skulle ha mottagits med det valda kommunikationssättet.

§ 9 Avvisning

Pensionsskiljenämnden ska avvisa målet, helt eller delvis, om det är uppenbart att skiljenämnden saknar behörighet att befatta sig med tvisten.

§ 10 Sammanläggning

Påkallas flera skiljeförfaranden rörande ITP-avtalet mellan samma arbetsgivare och flera arbetstagare får pensionsskiljenämnden besluta att skiljeförfarandena får sammanläggas. Ett sådant beslut får endast fattas efter samråd med parterna.

Skiljenämndens sammansättning

§ 11 Pensionsskiljenämndens sammansättning

- (1) Pensionsskiljenämnden består av en fast ordföranden. Svenskt Näringsliv och PTK ska utse vardera en fast sekreterare.
- (2) Pensionsskiljenämnden i ett enskilt skiljeförfarande består av en ordförande och två partsutsedda skiljemän, varav en utses av Svenskt Näringsliv och en av PTK.
- (3) Parterna kan komma överens om att tvisten ska avgöras enbart av en ordförande (ensits), vilket i så fall ska ske om inte ordföranden finner att det är uppenbart olämpligt.
- (4) Tvist där utanförstående arbetstagare är part ska avgöras i ensits.

§ 12 Utseende av ordförande

- (1) Ordföranden utses av Svenskt Näringsliv och PTK med treårsförordnanden. Ordförandens behörighet gäller dock alltid till dess att ett påbörjat skiljeförfarande slutförts.
- (2) Skulle det visa sig att behov av mer än en ordförande finns, kan Svenskt Näringsliv och PTK utse ytterligare en fast ordförande.

§ 13 Utseende av övriga skiljemän

- (1) Pensionsskiljenämnden består förutom av ordförande av partsutsedda skiljemän, vilka utses inom ramen för varje enskilt skiljeförfarande.
- (2) PTK och Svenskt Näringsliv utser vardera en skiljeman.

§ 14 Jävsinvändningar

I tvist mellan organiserad arbetsgivare och organiserad arbetstagare som företräds av sina respektive organisationer ska parterna i tvisten sinsemellan hantera frågor om de partsutsedda skiljemännen som lämplighetsfrågor. Det förutsätts att parterna kan komma överens och att frågor om entledigande av skiljeman på grund av bristande förtroende för skiljemans opartiskhet inte uppkommer.

Förfarandet inför pensionsskiljenämnden

§ 15 Handläggningen av skiljeförfarandet

Pensionsskiljenämnden ska alltid handlägga skiljeförfarandet på ett opartiskt, ändamålsenligt och snabbt sätt som ger parterna lika möjligheter att i skälig omfattning utföra sin talan.

§ 16 Skiljeförfarandets säte

- (1) Skiljeförfarandet ska ha sitt säte i Stockholm.
- (2) Pensionsskiljenämnden får, efter samråd med parterna, hålla förhandlingar på den plats den anser är lämplig. Pensionsskiljenämnden får träffas och hålla överläggningar på den plats som den anser är lämplig.
- (3) Skiljedomen ska anses vara meddelad i Stockholm.

§ 17 Preliminär tidsplan

Pensionsskiljenämnden ska omgående efter det att skiljeförfarande inletts samråda med parterna i syfte att fastställa en preliminär tidsplan för handläggningen av skiljeförfarandet. Pensionsskiljenämnden ska skicka den preliminära tidsplanen till parterna.

§ 18 Skriftliga inlagor

(1) Käranden ska inom den tid som ordföranden bestämmer inge ett käromål. Om inte särskilda omständigheter talar för en längre tid, bör tiden inom vilken käranden ska inge käromål bestämmas till högst tre veckor. Käromålet ska, om sådana uppgifter inte redan har lämnats, innehålla

- (i) preciserade yrkanden,
- (ii) de omständigheter som käranden åberopar och
- (iii) de handlingar som käranden åberopar.

(2) Svaranden ska inom den tid som ordföranden bestämmer inge ett svaromål. Om inte särskilda omständigheter talar för en längre tid, bör tiden inom vilken svaranden ska inge svaromål bestämmas till högst tre veckor. Svaromålet ska, om sådana uppgifter inte redan har lämnats, innehålla

- (i) uppgift om och i vilken mån svaranden medger eller bestrider kärandens yrkanden,
- (ii) de omständigheter som svaranden åberopar,
- (iii) eventuellt genkärsmål, kvittningsyrkande eller kvittningsinvändning och de grunder som åberopas till stöd för detta och
- (iv) de handlingar som svaranden åberopar.

(3) Pensionsskiljenämnden eller ordföranden får förelägga parterna att inkomma med ytterligare skriftliga inlagor. Om inte särskilda omständigheter talar för en längre tid, bör tiden inom vilken part ska inkomma med inlaga bestämmas till högst två veckor.

(4) Uppkommer under skiljeförfarandet fråga om tolkningen och tillämpningen av ITP-avtalet som har betydelse för prövningen av tvisten och som ITP-nämnden inte tidigare getts tillfälle att yttra sig över ska pensionsskiljenämnden eller ordföranden förelägga ITP-nämnden att inkomma med sådant yttrande som avses i § 3 (4).

§ 19 Ändring av talan

När som helst fram till dess att handläggningen förklaras avslutad enligt § 23 får en part ändra eller komplettera sitt käromål, genkärsmål, kvittningsyrkande eller sin kvittningsinvändning, under förutsättning att pensionsskiljenämnden inte anser att det är olämpligt att tillåta ändringen

eller tillägget med hänsyn till att ändringen eller tillägget görs sent, den olägenhet som detta innebär för motparten och övriga omständigheter.

§ 20 Förhandlingar

- (1) Förhandling ska hållas om en part begär det eller om pensionsskiljenämnden anser att det är lämpligt.
- (2) Pensionsskiljenämnden ska i samråd med parterna bestämma datum, tid och plats för förhandlingen och i skälig tid dessförinnan underrätta parterna om detta.
- (3) Om parterna inte har kommit överens om annat ska förhandlingar äga rum bakom stängda dörrar.

§ 21 Utevaro och annan underlåtenhet

- (1) Om käranden utan giltigt skäl underlåter att inge käromål enligt § 18 ska skiljenämnden, under förutsättning att svaranden inte har framställt ett genkärsmål, avsluta handläggningen av skiljeförfarandet.
- (2) Om en part utan giltigt skäl underlåter att inge svaromål eller något annat skriftligt yttrande enligt § 18, uteblir från en förhandling eller på annat sätt underlåter att ta tillvara sin rätt att utföra sin talan, får skiljenämnden fortsätta handläggningen av skiljeförfarandet och meddela en skiljedom.
- (3) Om en part utan giltigt skäl underlåter att följa någon föreskrift, något krav i dessa regler eller något processuellt beslut som skiljenämnden har meddelat får skiljenämnden dra de slutsatser som den anser är lämpliga.

§ 22 Preklusion

En part som under skiljeförfarandet underlåter att utan dröjsmål invända mot att dessa regler eller andra regler som är tillämpliga på förfarandet inte har följts, ska anses ha avstått från rätten att åberopa en sådan avvikelse.

§ 23 Handläggningens avslutande

Pensionsskiljenämnden ska förklara att handläggningen av skiljeförfarandet är avslutad när den anser att parterna har beretts möjlighet

att i skälig omfattning utföra sin talan. Innan en slutlig skiljedom har meddelats får pensionsskiljenämnden, på eget initiativ eller på ansökan av en part, återuppta handläggningen av skiljeförfarandet om synnerliga skäl föreligger.

Om bevisning

§ 24 Bevisning

- (1) Bevisningens tillåtlighet, relevans och bevisvärde ska bestämmas av pensionsskiljenämnden.
- (2) Pensionsskiljenämnden får förelägga en part att ange vilken skriftlig bevisning som den avser att åberopa och vilka omständigheter bevisningen är avsedd att styrka.
- (3) På begäran av en part får pensionsskiljenämnden förelägga en part att lämna ut de skriftliga handlingar eller andra bevis som kan vara av betydelse för utgången i målet.

§ 25 Vittnen

- (1) Inför en förhandling får pensionsskiljenämnden förelägga parterna att ange vilka vittnen som parten avser att kalla och vilka omständigheter förhören är avsedda att styrka.
- (2) Vittnesmål får inges som undertecknade skriftliga utsagor.
- (3) Vittnen, vars vittnesmål som en part åberopar, ska närvara vid förhandlingen så att de kan höras om inte parterna har kommit överens om annat.
- (4) Om en part vill att ett vittne ska höras under ed eller en part höras under sanningsförsäkran, får parten efter tillstånd av pensionsskiljenämnden göra ansökan om det hos tingsrätten. Anser skiljenämnden att åtgärden är befogad med hänsyn till utredningen, ska de lämna tillstånd till ansökan.

§ 26 Skiljedomar och beslut

- (1) Skiljedomar och pensionsskiljenämndens övriga beslut ska fattas av en majoritet av skiljemännen. Om en majoritet inte uppnås ska ordförandens mening gälla.
- (2) Pensionsskiljenämnden får besluta att ordföranden ensam får fatta beslut i handlägningsfrågor.

§ 27 Meddelande av skiljedom

- (1) Pensionsskiljenämnden ska meddela skiljedomens skriftligen och ska, om parterna inte har kommit överens om annat, ange domskäl.
- (2) Dagen då skiljedomens meddelas och skiljeförfarandets säte ska anges i skiljedomens.
- (3) En skiljedom ska vara undertecknad av skiljemännen. Om en skiljeman underlåter att underteckna skiljedomens får skiljedomens undertecknas av en majoritet av skiljemännen eller, om en majoritet inte kan uppnås, av ordföranden under förutsättning att skälet för att en underskrift saknas anges i skiljedomens.
- (4) Pensionsskiljenämnden ska utan dröjsmål skicka skiljedomens med mottagningsbevis till parterna samt till Svenskt Näringsliv och PTK.
- (5) En skiljemans underlåtenhet att utan giltigt skäl delta i skiljenämndens överläggningar i en viss fråga utgör inte något hinder för övriga skiljemän att fatta beslut.

§ 28 Särskild skiljedom

Pensionsskiljenämnden får avgöra en särskild fråga eller en del av tvisten genom en särskild skiljedom.

§ 29 Förlikning eller andra skäl till att avsluta skiljeförfarandet

- (1) Om parterna träffar en förlikning innan en slutlig skiljedom meddelas får pensionsskiljenämnden på begäran av båda parterna fastställa förlikningen genom en skiljedom.
- (2) Om skiljeförfarandet av andra skäl avslutas innan en slutlig skiljedom meddelas ska pensionsskiljenämnden fastställa att skiljeförfarandet är avslutat genom en skiljedom.

§ 30 Skiljedomens verkan

En skiljedom är slutlig och bindande för parterna när den har meddelats. Parterna förbinder sig att rätta sig efter skiljedomen utan dröjsmål.

Kostnader för skiljeförfarandet

§ 31 Kostnader för skiljeförfarandet

(1) Kostnaderna för skiljeförfarandet ska fördelas på så sätt att kostnaderna för ordföranden ska bäras till hälften av Svenskt Näringsliv och till hälften av PTK. Ordföranden ska till Svenskt Näringsliv och PTK skicka uppgift om dessa kostnader.

(2) Övriga kostnader för skiljenämnden fördelas enligt de principer om fördelning av rättegångskostnader som framgår av Rättegångsbalken. I dessa kostnader ingår sådana skäliga omkostnader som skiljemannen har haft för utförandet av uppdraget.

(3) I andra fall än de som regleras i punkten 2 ska pensionsskiljenämnden i den slutliga skiljedomen ange de fastställda kostnaderna för skiljeförfarandet och i förekommande fall specificera de enskilda posterna för de partsutsedda skiljemännen.

§ 32 Parts kostnader

På begäran av en part får pensionsskiljenämnden i den slutliga skiljedomen förplikta en part att betala skäliga kostnader som en annan part har haft för utförande av talan, inklusive ombudskostnader, med hänsyn till målets utgång och övriga relevanta omständigheter.

Generalklausuler

§ 33 Utfyllande regler

I frågor som inte bestämts i dessa skiljedomsregler tillämpas lagen om skiljeförfarande.

§ 34 Sekretess

(1) Såvida inte parterna enas om annat ska parterna iaktta ömsesidig sekretess gällande skiljeförfarandet och den information och de uppgifter som aktualiseras i samband med skiljeförfarandet.

(2) Pensionsskiljenämnden ska säkerställa att sekretess gäller för skiljeförfarandet och skiljedomen.

§ 35 Verkställighet

Beträffande alla frågor som inte uttryckligen omfattas av dessa regler ska pensionsskiljenämnden och parterna agera i dessa reglers anda och vidta varje skälig åtgärd för att säkerställa att alla beslut och skiljedomar kan verkställas.

§ 36 Domsreferat

Ett domsreferat med en avidentifierad sammanfattning av tvisten ska upprättas av ordföranden inom tre månader från det att skiljedom meddelats. Referatet ska upprättas med utgångspunkt i att belysa rättsfrågan och pensionsskiljenämndens bedömning av den, utan att identiteter framgår. Syftet är att domsreferatet ska tjäna till ledning för tolkning av avtalet.

Avsnitt C

Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring

1. Dessa särskilda bestämmelser gäller som ändring i och tillägg till ITP-planen för tjänstemän som anges avdelning 1 punkt 13 och avdelning 2 punkt 2.7.

Bestämmelserna i punkterna 3 och 4 gäller inte för tjänstemän som tjänstgör i annat EU/EES-land eller i annat land med vilket Sverige ingått en socialförsäkringskonvention.

2. Avgift enligt punkt 3 ska minskas med premier för annan av arbetsgivaren betald försäkring samt med arbetsgivaravgifter för utländsk socialförsäkring, för motsvarande förmåner. I övrigt sker samordning i fråga om ersättning som den anställda kan erhålla från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan förmån som arbetsgivaren utger, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska skadeståndsrättsliga regler samt ersättningar genom liknande förutnämnda förmåner. Samordning sker då enligt regler som uppställs för varje enskilt land.

3. Ålderspension: Arbetsgivaren ska för tjänsteman som är född år 1954 eller senare och för vilken arbetsgivaren inte betalar lagstadgad ålderspensionsavgift i Sverige, utöver avgifter enligt ITP-planen avsnitt A betala nedanstående ålderspensionsavgift till en individuell tjänstepensionsförsäkring på tjänstemannens lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp.

Ålder	Procentsats
18–29 år	9,4 %
30–39 år	11,3 %
40–49 år	13,5 %
50–59 år	16,5 %
60–65 år	18,5 %

För tjänstemän som är födda 1953 eller tidigare ska avgiften minskas på följande sätt:

Födda år	Minskning med
1953	1/20
1952	2/20
1951	3/20
1950	4/20
1949	5/20
1948	6/20
1947	7/20
1946	8/20
1945	9/20
1944	10/20
1943	11/20
1942	12/20
1941	13/20
1940	14/20

4. Efterlevandepension: Arbetsgivaren ska för tjänsteman, för vilken arbetsgivaren inte betalar lagstadgad efterlevandepensionsavgift i Sverige, på tjänstemannens lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp teckna en individuell tjänstepensionsförsäkring i Alecta. Försäkringen är utformad så att tjänstemannens efterlevande ges ett skydd om tjänstemannen avlider under tjänstgöringen utomlands. Försäkringsskyddet inträder från och med andra kalenderåret efter det år, då tjänstemannen började tjäna in ITP Utland. Försäkringsskyddet gäller under hela den fortsatta tid under vilken den tjänstemannen tjänar in ITP Utland och längst intill månaden innan den tjänstemannen fyller 66 år. Om premiebetalning för ITP Utland upphör före 66 år fortsätter försäkringsskyddet att gälla till och med slutet av det tredje kalenderåret efter att premiebetalningen upphörde, dock längst intill månaden innan tjänstemannen fyller 66 år. Om tjänstemannen avlider under tid som försäkringsskydd gäller enligt ovan, utbetalas efterlevandepension enligt följande;

- till den försäkrades make/maka, registrerad partner eller sambo* utbetalas 1,0 inkomstbasbelopp per år under fem år, vilket förlängs till dess att yngsta barnet fyller 12 år. Med barn avses den avlidnes egna biologiska barn och adopterade barn där adoptionen skett innan den avlidne fyllt 60 år. Den sistnämnda begränsningen gäller

inte om det adopterade barnet/barnen är den avlidnes makas/makes/registrerad partners barn eller om mer än fem år förflutit sedan adoptionstidpunkten vid dödsfallet.

- Till vart och ett av den försäkrades barn utbetalas 0,5 inkomstbasbelopp per år fram till och med månaden innan barnet fyller 20 år. Definitionen av förmånsberättigat barn är detsamma som i punkten ovan.
- Oavsett vad som sägs i punkterna ovan upphör pensionsutbetalningen från och med månaden efter det att förmånstagaren avlidit.

Eventuella försäkringsfall som inträffat före 2005-01-01 regleras enligt tidigare gällande regler. Den så kallade ATP-kompensation för efterlevandepension som följer av "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" som gällde för perioden före 2005-01-01 är inte fribrevsgrundande.

* Anmärkning: Med sambo avses samma begrepp som används för ITPK Familjeskydd.

5. Sjukpension: Beträffande sjukpensionens storlek enligt punkt 8.2 i ITP-planen gäller följande tillägg:

För utlandstjänstgörande tjänsteman som inte erhåller sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och ej uppbär sjuklön från arbetsgivaren är sjukpensionen, för lönedelar under 10,0 prisbasbelopp, 90 procent av den pensionsmedförande lönen under längst 360 kalenderdagar och för tid därefter 80 procent.

Anmärkning: Försäkringen meddelas av Alecta.

6. Utlandstjänstgörande tjänsteman som efter återkomsten till Sverige inte erhåller anställning och därigenom ej heller får rätt till sjukpenning enligt SFB har rätt till sjukpension enligt ITP-planen, punkt 8.1, utan iakttagande av den eljest gällande karenstiden 90 kalenderdagar. Utbetalning av pension kan även avse kortare tid än en kalendermånad.

7. Garanti gäller för bortfall av utländsk pension med vilken samordning skett enligt punkt 2. En förutsättning är dock att bortfallet per månad motsvarar minst 0,4 procent av prisbasbeloppet. Den försäkrade ska anmäla och kunna styrka bortfallet av pensionsförmån. Vidare sträcker sig garantin för eventuellt bortfall endast till det högsta belopp som skulle utgått enligt ITP-planen om samordning inte skett.

8. Om försäkringsgivare så påfordrar är den anställde skyldig att vid sjukdom återvända till Sverige.

9. Som grund för bestämmande av pensionsmedförande lön för utlandsanställda ska sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet inte ingå.

10. Övergångsregler

För tjänstemän som omfattades av de särskilda bestämmelserna vid utlandstjänstgöring i denna plan under perioden 1985-10-01 till och med 2004-12-31 och som inte uppnått ITP-planens pensionsålder eller i övrigt avgått med ålderspension vid nämnda ikraftträdandetidpunkt gäller följande;

A. Ålderspension: kompensation för inkomst och premiepension utgör för varje sådan hel förlorad månad en förmån om 0,12 procent av den pensionsmedförande lönen, upp till 7,5 basbelopp. Samordning sker i fråga om ersättning som den anställde kan erhålla från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan förmån som arbetsgivaren utger, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska skadeståndsrättsliga regler samt ersättningar genom liknande förutnämnda förmåner.

För tjänstemän som är födda 1953 eller tidigare ska förmånen minskas på följande sätt:

Födda år	Minskning med
1953	1/20
1952	2/20
1951	3/20
1950	4/20
1949	5/20
1948	6/20
1947	7/20
1946	8/20
1945	9/20
1944	10/20
1943	11/20
1942	12/20
1941	13/20
1940	14/20

B. Tjänstemän födda 1953 eller tidigare erhåller vidare en kompensation för eventuell förlust på grund av utlandstjänstgöringen i in-tjänande av ATP. Denna kompensation ska beräknas enligt tidigare regler för ITP Utland. Förmånen ska minskas på följande sätt;

Födda år	Minskning med
1953	19/20
1952	18/20
1951	17/20
1950	16/20
1949	15/20
1948	14/20
1947	13/20
1946	12/20
1945	11/20
1944	10/20
1943	9/20
1942	8/20
1941	7/20
1940	6/20

C. ATP-garanti 1994-12-31. Denna punkt omfattar enbart personer födda tidigast 1938 och senast 1953. De omfattas även om de uppnått ordinarie pensionsålder eller i övrigt avgått med ålderspension. Som kvalifikationstid kan tillgodoräknas enbart tid då tjänstemannen omfattats av ITP Utland med rätt till ”ATP-kompensation” det vill säga punkt C i ITP-avtalet ”Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring” och längst till och med 1994-12-31.

Kompensationen beräknas som skillnaden mellan;

1. Det garantibelopp i till och med 1994-12-31 intjänad ålderspension i ATP och Folkpension som hade gällt i den allmänna försäkringen om även ovan nämnd kvalifikationstid hade varit ATP-grundande, samt

2. Summan av faktisk svensk allmän ålderspension och övrig ålderspensionskompensation enligt ITP Utland samt eventuella samordningsavdrag, vid pensionsuttag från 65 års ålder.

Kompensationen beräknas och tillerkänns av Alecta när tjänstemannen uppnår ITP-planens pensionsålder eller dessförinnan avgår med pension.

D. Efterlevandepension: eventuella försäkringsfall prövas enligt tidigare gällande regler.

Anmärkning: Försäkringarna meddelas i Alecta. Finansiering av dessa övergångsregler sker genom de avgifter arbetsgivaren betalat fram till och med 2004-12-31 och Alectas överskottsmedel.

Avsnitt D

Särskilda bestämmelser för företag med säte inom EU/EES som bedriver tillfällig verksamhet i Sverige.

1. Anställd tjänsteman i företag med säte inom EU/EES som bedriver tillfällig verksamhet i Sverige, där företaget i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen, ska inte omfattas av planens bestämmelser om sjukpension, under förutsättning att arbetsgivaren kan visa att den anställda tjänstemannen omfattas av socialförsäkringssystemet i annat EU/EES-land.

I det fall det senare visar sig att verksamheten i Sverige kommer att överstiga 12 månader, medges inte undantag för tid efter utgången av månad 12.

2. Anställd tjänsteman som är utsänd till Sverige, och för vilken artikel 6 punkt 2 i direktiv 98/49/EG gäller, ska inte omfattas av ITP-planens bestämmelser om ålderspension, ITPK och familjepension under förutsättning att avgifter fortfarande betalas in till kompletterande pensionssystem för denne.

3. Vid undantag med stöd av punkterna 1–2 ska företaget inte debiteras premier för de från ITP-planens bestämmelser undantagna förmåner.

4. Undantag enligt punkterna 1–3 gäller under förutsättning av att de medgivits av Collectum AB.

5. I de fall ett företag med säte utanför EU/EES bedriver tillfällig verksamhet i Sverige, och där företaget i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen, kan undantag medges på sätt motsvarande punkterna 1–3 efter särskild prövning i ITPG-nämnden.

Överenskommelser angående ITP-planen från och med 2015-05-07 till och med 2024-12-31 som har inarbetats i detta tryck

2015-05-07	ITP-planen
2018-03-01	ITP-planens sjukförmåner
2018-08-29	AI Pension i ITP-planen
2020-03-17	Korttidsarbete och ITP-planens lönekapningsregler
2020-04-29	Korttidsarbete och kvalifikationskrav för ITP2
2021-12-16	ITP-planens sjukförmåner
2022-06-20	Överenskommelser om förändringar i ITP-planen mm
2022-12-06	Överenskommelse om förtydligande avseende skiljedomsregler för pensionsskiljenämnden
2022-12-09	Ändring av villkor om familjeskydd i ITP-planen
2023-06-21	Överenskommelser om vissa förändringar i de kollektivavtalade pensions- och försäkringssystemen
2023-11-22	Ändring av punkt 9 i Avtalet om tjänstegruppliv-försäkring (TGL-avtalet)
2024-05-14	Överenskommelser om direktiv till utredning om arbetsmiljö och det kollektivavtalade pensions-, försäkrings- och omställningssystemet samt om vissa förändringar i de kollektivavtalade pensions- och försäkringssystemen

TGL

– Avtal om tjänste- grupplivförsäkring

Avtal om tjänstegrupplivförsäkring

mellan ..... (arbetsgivarförbundet)

och ..... (tjänstemannaförbundet

eller -förbunden) i avtal för både tjänstemän och arbetsledare:

för tjänstemän och arbetsledare med undantag för befattningsskikt
högre än 2 i befattningsnomenklaturen, anställda hos arbetsgivare som
är anslutna till ..... (arbetsgivarförbundet).

Begreppet ”tjänsteman” i texten nedan innefattar arbetsledare.

I avtal för enbart tjänstemän: för tjänstemän med undantag för be-
fattningsskikt högre än 2 i befattningsnomenklaturen, anställda hos
arbetsgivare som är anslutna

till ..... (arbetsgivarförbundet).

1. Tjänstegrupplivförsäkring

1.1 Tjänstegrupplivförsäkring (TGL) är en kapitalförsäkring mot riskpremie.

Arbetsgivaren ska teckna TGL med följande villkor.

Arbetsgivaren avgör i vilket försäkringsbolag TGL ska tecknas.

1.2 I försäkringsbekaftelsen anger försäkringsbolaget från och med vilken tidpunkt försäkringsavtal i enlighet med av Svenskt Näringsliv och PTK godkända regler träder i kraft. Om i punkt 7 angiven garanti gäller för någon anställd ska försäkringsavtal tecknas att gälla från och med den tidpunkt från vilken garantin gäller.

1.3 Försäkringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av i punkt 7 angiven garanti. Försäkringsavtal om TGL kan dock överföras från en försäkringsgivare till en annan av Svenskt Näringsliv och PTK angiven försäkringsgivare.

1.4 I de fall då punkt 1.3 inte är tillämplig kan försäkringsavtal bringas att upphöra enligt följande.

Försäkringsavtal träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad arbetsgivare eller försäkringsbolaget verkställt uppsägning. Försäkringsbolaget äger i fall där arbetsgivaren inte erlagt hela den till betalning förfallna premien i rätt tid rätt att säga upp avtalet.

1.5 Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till TGL ska han ange detta i sin försäkringsanmälan.

Innehåller sådant kollektivavtal bestämmelser som avviker från bestämmelserna i de rekommendationer rörande utformningen av sådant kollektivavtal som överenskommits mellan Svenskt Näringsliv och PTK kan försäkringsavtal om TGL träffas endast efter godkännande av Svenskt Näringsliv och PTK.

Träffas likväl försäkringsavtal på grund av att arbetsgivaren inte lämnat uppgift om avvikande kollektivavtal gäller försäkringsavtalet endast enligt överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv och PTK om TGL-avtalet.

1.6 Arbetsgivaren ska betala försäkringspremie för tjänsteman som omfattas av TGL så länge dennes anställning består.

Återbäring, som kan uppstå på TGL, ska användas för sänkning av premierna.

Om försäkringsbolaget har tillställt arbetsgivaren försäkringsbesked för tjänstemannen ska arbetsgivaren snarast överlämna detta till tjänstemannen.

Om arbetsgivaren har gjort gruppanmälan till försäkringsbolaget och detta på grund därav inte kan utfärda individuella försäkringsbesked ska arbetsgivaren informera tjänstemännen om att TGL har tecknats för dem.

2. TGLs omfattning

TGL gäller så länge tjänstemannens anställning består, dock tidigast från och med månaden efter den under vilken han fyllt 18 år och längst till och med månaden före den under vilken han fyller 70 år, enligt följande.

För tjänsteman med en ordinarie arbetstid om minst 16 timmar per helgfri vecka, räknat i genomsnitt per månad, gäller TGL med hela belopp.

För tjänsteman med en ordinarie arbetstid om minst 8 men mindre än 16 timmar per helgfri vecka, räknat i genomsnitt per månad, gäller TGL med halva belopp.

TGL gäller även tjänsteman som omfattas av ”Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring”.

TGL gäller ej vid

- grundutbildning som värnpliktig
- tjänstledighet enligt lagen om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning – se dock punkt 5 sista stycket.

Anmärkning till punkt 2: TGL kan i vissa fall även gälla efter anställningens upphörande – se punkt 5 nedan. TGL kan i vissa fall ej tecknas på grund av tjänstemannens hälsotillstånd – se punkt 8 nedan.

Vid arbetstidsminskning/partiell arbetsbefrielse som följer av avtal om korttidsarbete är det arbetstiden före korttidsarbetet som ligger till grund för storleken av eventuell utbetalning av TGL (enligt beslut i TGL-nämnden 2020-04-03).

3. Försäkringsbeloppens storlek

När tjänsteman avlider utbetalas TGL med ett belopp, som vid hela förmåner motsvarar nedanstående antal basbelopp.

a) Grundbelopp

Om tjänstemannen vid dödsfallet har fyllt	är grundbeloppet i antal basbelopp
18 men ej 55 år	6,0
55 men ej 56 år	5,5
56 men ej 57 år	5,0
57 men ej 58 år	4,5
58 men ej 59 år	4,0
59 men ej 60 år	3,5
60 men ej 61 år	3,0
61 men ej 62 år	2,5
62 men ej 63 år	2,0
63 men ej 64 år	1,5
64 men ej 70 år	1,0

Med basbelopp i föregående stycke och i avtalet i övrigt avses basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring vid ingången av det år försäkringsfallet inträffar.

Anmärkning: Med basbeloppet avses i detta avtal prisbasbeloppet enligt 2 kap 7 § Socialförsäkringsbalken (SFB).

Om tjänstemannen har fyllt 55 år (men ej 70 år) och efterlämnar barn, som vid dödsfallet ej har fyllt 17 år, är grundbeloppet emellertid 6 basbelopp.

Förmånstagare till grundbeloppet är i följande ordning

1. make
2. barn
3. föräldrar eller, om endera av dem är avliden, den efterlevande föräldern.

Tjänstemannen kan skriftligen hos försäkringsbolaget göra annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast avse fysisk person. Förordnande gäller till dess tjänstemannen genom ny anmälan ändrar förordnandet. Byte av anställning medför inte att ett av tjänstemannen tidigare anmält förordnande förfaller.

Anmärkning: Villkoren i detta avtal rörande make ska jämväl gälla beträffande registrerad partner enligt lag om registrerat partnerskap.

b) Barntillägg

När tjänsteman har barn, som vid dödsfallet ej har fyllt 20 år, utbetalas ett tillägg för varje sådant barn med ett belopp som motsvarar följande antal basbelopp.

Om barnet vid dödsfallet	är barntillägget
ej fyllt 17 år	2,0
har fyllt 17 men ej 19 år	1,5
har fyllt 19 men ej 20 år	1,0

Förmånstagare till varje barntillägg är det barn som tillägget avser. Tjänstemannen kan göra annat förmånstagarförordnande till fysisk person. Sådant förordnande ska göras skriftligen hos försäkringsbolaget.

c) Begravningshjälp

Om den avlidne inte efterlämnar någon förmånstagare till grundbelopp enligt a) ska begravningshjälp utges till den avlidnes dödsbo med ett halvt prisbasbelopp.

4. Makeförsäkring

Om tjänstemannens make avlider och makarna har barn som vid dödsfallet ej har fyllt 17 år samt den avlidne maken ej omfattas av TGL eller annan tjänstegrupplivförsäkring med i huvudsak samma förmåner utbetalas vid hela förmåner

dels ett belopp motsvarande 0,5 basbelopp till tjänstemannen

dels ett belopp motsvarande 1,0 basbelopp för varje sådant barn.

Varje barn under 17 år är förmånstagare till ett belopp motsvarande ett basbelopp. Tjänstemannen kan skriftligen hos försäkringsbolaget göra annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast avse fysisk person. Förordnandet gäller till dess tjänstemannen genom ny anmälan ändrar förordnandet. Byte av anställning medför inte att ett av tjänstemannen tidigare anmält förordnande förfaller.

Med make enligt första stycket jämställs ogift person med vilken ogift tjänsteman stadigvarande sammanbor

- om det i första stycket nämnda barnet är gemensamt för tjänstemannen och den avlidne,
- eller – om barnet inte är gemensamt – tjänstemannen har förordnat den avlidne till förmånstagare enligt punkt 3 a).

5. Efterskydd

TGL fortsätter att gälla, trots att tjänstemannens anställning har upphört (efterskydd), om

- tjänstemannen har omfattats av TGL under anställningen
- är arbetslös, samt
- söker arbete sedan anställningen upphörde.

Med att tjänstemannen ”söker arbete” jämställs att han med omskolningsbidrag genomgår en av myndigheterna anordnad omskolning till ny yrkesverksamhet. Samma gäller beträffande utbildning vartill Trygghetsrådet har lämnat bidrag.

Efterskyddet gäller under lika lång tid som tjänstemannen har varit anställd under de senaste 24 månaderna före anställningens upphörande. Är tjänstemannen sjuk under efterskyddstiden förlängs denna lika många dagar som sjukdomen varar. Motsvarande gäller vid förtidspensionering av arbetsmarknadsmässiga skäl.

Om tjänstemannen tar ny anställning hos en arbetsgivare som ej tecknat TGL eller annan tjänstegrupplivförsäkring med i huvudsak samma förmåner gäller efterskyddet lika länge som om tjänstemannen hade varit arbetslös.

Efterskyddet upphör om tjänstemannen bosätter sig utomlands.

Efterskyddet gäller ej om tjänstemannens anställning har upphört på grund av att han uppnått pensionsåldern.

Efterskydd gäller också för tjänsteman som erhållit tjänstledighet enligt lagen om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning, om han uppbär studiemedel eller studiestöd. Efterskyddet består då under lika lång tid som om tjänstemannen hade varit arbetslös.

6. Samordning

Om tjänstemannen har haft två eller flera anställningar

- som vardera ger rätt till TGL, utbetalas försäkringsbelopp enligt endast en av försäkringarna
- som ger rätt till TGL och annan tjänstegrupplivförsäkring med i huvudsak samma förmåner, utbetalas försäkringsbelopp motsvarande den av försäkringarna som ger det högsta beloppet.

Samordningen av försäkringsförmåner från olika försäkringsbolag sker på sätt som dessa bestämmer.

Motsvarande gäller vid utlandstjänstgöring.

7. Garantibestämmelse

7.1 Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till TGL men sedan försummat detta, lämnas likväl ersättning i samma utsträckning som om försäkringsavtal träffats enligt villkoren i detta avtal till förmånstagare till avliden tjänsteman som arbetat inom det sakliga tillämpningsområdet för sådant av arbetsgivaren träffat kollektivavtal som anges i punkt 7.2.

7.2 Ovan upptagna garantiregel gäller för kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän vari upptagits bestämmelse om TGL och som träffats med förbund inom PTK. Garantiregeln gäller även för annat kollektivavtal för tjänstemän om Svenskt Näringsliv och PTK godkänner detta. Som en följd av garantiregeln kan skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott inte krävas av arbetsgivaren.

Garantiregeln gäller även för sådan tjänsteman vars anställning uppfyller de förutsättningar som gäller för att tjänstemannen ska kunna omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådant kollektivavtal för tjänstemän som sägs i föregående stycke.

7.3 Med tjänsteman förstås anställd som omfattas av mellan förbund inom Svenskt Näringsliv och PTK träffade avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän.

I annat fall sker bedömningen om vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt från det kollektivavtal som skulle gällt för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde sysselsättes, om arbetsgivaren som medlem i vederbörligt medlemsförbund i Svenskt Näringsliv ingått kollektivavtal för verksamheten.

8. Undantag

Arbetsgivarens skyldighet enligt punkt 2 att teckna TGL gäller inte under den tid en tjänstemans hälsotillstånd är sådant, att han enligt försäkringsbolagens hälsoprövningsregler inte kan försäkras.

9. Tolkning, tvister med mera

9.1 Tolkning med mera

Av punkt 15.1 i ITP-planen avdelning 1 framgår att en särskild nämnd – ITP-nämnden – ska svara för tolkningen av de bestämmelser och villkor som gäller för TGL.

9.2 Tvister

Twist om tolkning och tillämpning av försäkringsavtal, försäkringsvillkor eller andra bestämmelser rörande TGL ska avgöras av pensionsskiljenämnden.

De skiljedomregler som framgår av ITP-planen Avsnitt B *Skiljedomregler för pensionsskiljenämnden* ska tillämpas även på TGL-ärenden.

10. Giltighetstid

Enligt överenskommelse mellan SAF och PTK 1984-06-21 gäller TGL-avtalet tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid av en månad.

Anmärkning: Med SAF avses sedan år 2001 *Svenskt Näringsliv*.

